

EXPORTACIONS ESPANYOLES D'ARMAMENT

2000-2009

JUSTÍCIA I PAU

CENTRE D'ESTUDIS
PER A LA PAU
JMDELÀS

Valor d'exportacions espanyoles d'armes curtes
i lleugeres = 147,88 milions d'euros

Nens assassinats per armes lleugeres
des de 1990 = 2 milions

INFORME

núm. 8

INFORME núm. 8

EXPORTACIONS ESPANYOLES D'ARMAMENT 2000-2009

Tica Font

Centre d'Estudis per la Pau J.M. Delàs · Justícia i Pau
Barcelona, febrer 2011

Centre d'Estudis per la Pau JM Delàs
Justícia i Pau · Rivadeneyra 6, 10è
08002 Barcelona
T. 93 317 61 77
F. 93 412 53 84
www.centredelas.org
delas@justiciapau.org
info@centredelas.org

Barcelona, febrer 2011

Grafisme: Fundació Tam-Tam

D.L.: B-16799-2010
ISSN: 2013-8032

Tica Font · Directora de l'Institut Català Internacional per la Pau i investigadora del Centre d'Estudis per la Pau J.M. Delàs

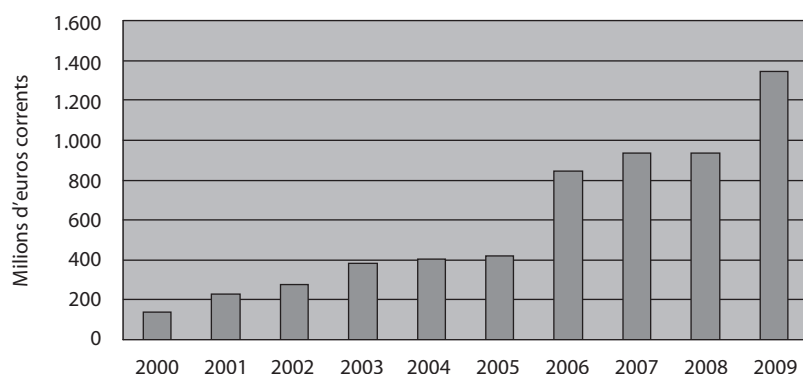
Les exportacions de 2009 han tornat a ser les més elevades de la història d'Espanya. Han representat el 4% de les exportacions mundials i el 0,9% del total de la balança comercial espanyola

1. INTRODUCCIÓ

Aquest informe, com cada any, pretén recollir l'evolució i les principals tendències de les exportacions espanyoles d'armes i material de doble ús recollint els canvis més significatius del mercat espanyol i de la política exportadora del nostre govern en aquesta matèria. Les dades es presenten contextualitzades en una sèrie de deu anys.

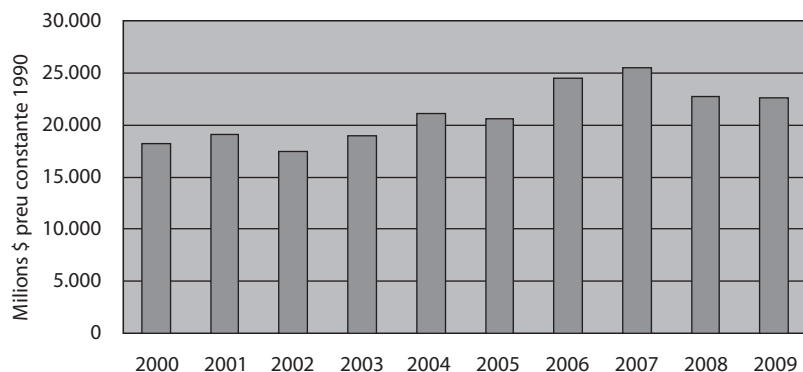
Com a font principal d'informació per l'elaboració d'aquest informe es compta amb la publicació anual del Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç (MITC), que compila la Secretaria d'Estat de Turisme i Comerç anomenada Estadístiques espanyoles d'exportació de material de defensa, d'altre material i de productes i tecnologies de doble ús. La font complementària utilitzada per l'apartat específic de les armes curtes i lleugeres és la base de dades ESTACOM, que manté i fa pública l'Institut Espanyol de Comerç Exterior.

Gràfic 1. Exportacions de Material de Defensa 2000-2009

Font: elaboració pròpia. Subdirecció General de Comercio Exterior de Material de Defensa y Doble Uso.

Gràfic 2. Exportacions mundials d'armes 2000-2009

Font: elaboració pròpia. SIPRI Yearbook 2010.

2. EXPORTACIONS ESPANYOLES DE MATERIAL DE DEFENSA 2000-2009

Tendència

El gràfic 1 mostra l'evolució del volum de les exportacions de material de defensa en els darrers 10 anys. Com es pot observar, la tendència ha estat a l'alça des de l'any 2000. Les exportacions del 2009 han estat un 44% superiors a les del 2008 i un 871% respecte del 2000.

Mentre que la tendència exportadora espanyola es constantment alcista, la tendència mundial presenta petites oscil·lacions amb tendència a l'alça, però d'una manera no tan marcada (gràfic 2). Les exportacions mundials del 2009 presenten una baixada del 0,55% respecte del 2008 i representen un augment del 25% respecte del 2000. Cal destacar que el volum de les exportacions d'armes actuals, a pesar dels increments actuals, no han assolit els valors del període final de la Guerra Freda.

El 73% de les exportacions del període 2000-2009 corresponen a aeronaus militars (32%); vaixells de guerra (30%), i a equips de formació d'imatge, radars, etc. (11%)

La participació espanyola al mercat mundial d'armament suposa aproximadament un 4% del total d'aquest mercat

Es convenient tenir present que la tendència mundial d'aquest mercat ve determinada pel comportament de les exportacions d'Estats Units i Rússia, ja que entre tots dos controlen entre el 50-60% del mercat.

Valor econòmic

Les exportacions espanyoles de material de defensa de 2009 han assolit el valor de 1.347 milions d'euros, i en el context dels 10 anys, entre 2000 i 2009, suposen una mitjana anual de 498 milions d'euros.

Segons el SIPRI, Espanya es va situar en la sisena posició com a exportador mundial d'armes en 2009, superant així la vuitena posició de l'any anterior, darrere dels EUA, la Federació Russa, Alemanya, França i el Regne Unit. Aquesta posició en el rànquing torna a ser la mateixa que ja va tenir l'Estat espanyol el 1997, malgrat que el valor de les exportacions actuals és molt superior. A més a més, per quart any consecutiu el volum de les exportacions són les més elevades de la seva història.

Quant a la participació en el mercat mundial d'armament, les exportacions espanyoles al 2009 van representar aproximadament un 4% de total d'aquest mercat, i respecte a la balança comercial espanyola van suposar un 0,9% de les exportacions totals de l'exercici.

Donat que la Unió Europea es la tercera potencia exportadora d'armes en el món, darrera però molt a prop d'Estats Units i Rússia, es convenient considerar el paper d'Espanya dintre de la Unió Europea i el propi rol que juga la mateixa.

Respecte de les exportacions d'armament de la Unió Europea¹ (UE), Espanya ocupa el 4rt o 5è lloc segons considerem el valor de les exportacions realitzades o autoritzades. Països com Alemanya, Regne Unit, Bèlgica, Polònia i Dinamarca informen de les autoritzacions d'exportacions de material de

defensa, però no informen del valor de les exportacions realitzades; es per aquesta raó que Espanya ocupa posicions diferent dintre del rànquing europeu. Cal tenir present que Alemanya i Regne Unit son uns exportador importants.

Les exportacions autoritzades al 2009 per la UE han estat de 40.302 milions d'euros. França va autoritzar exportacions per valor de 12.678 milions d'euros, Itàlia per valor de 6.693 milions d'euros, Alemanya per valor de 5.043 milions d'euros, Regne Unit per valor de 3.462 milions d'euros i Espanya per valor de 3.193 milions d'euros corrents. Les exportacions autoritzades al 2009 han estat un 20,3% superiors a les del 2008.

Les exportacions realitzades al 2009 per la UE han estat de 10.222 milions d'euros. França va exportar per valor de 3.691 milions d'euros, Itàlia per valor de 2.205 milions d'euros, Suècia per valor de 1.298 milions d'euros i Espanya per valor de 1.347 milions d'euros corrents. Les exportacions realitzades han estat un 20,8 % superiors a les del 2008.

Productes exportats

Com es mostra en la taula 6, en el context dels darrers anys els tres tipus de material de defensa més venuts continuen sent com l'any anterior les aeronaus militars, els vaixells de guerra i els equips de formació d'imatge o contramesura. Les aeronaus militars representen el 32% del total del període estudiat i han suposat 1.708 milions d'euros (416 milions el 2009); els vaixells de guerra representen el 30%, amb 1.563 milions d'euros (449 milions el 2009), i els equips de formació d'imatge o contramesura –que inclouen càmeres, equips de formació d'imatge d'infrarojos o tèrmics, sensors de radar, etc.– l'11%, amb 564 milions d'euros (168 milions al 2009). Les tres categories anteriors han suposat el 73% de les exportacions en tot el període.

1. Dotzè informe anual d'acord amb l'article 8 (2), de la Posició Comú 2008/944/PESC del Consell per a la que es defineixen les normes comuns que regeixen el control de les exportacions de tecnologia i equips militars. Diari Oficial de la Unió Europea 13/01/2011.

El 7% restant està repartit entre la categoria 8 (combustibles i explosius), amb un valor de 392 milions d'euros (91 milions d'euros el 2009); la categoria 4 (bombes, coets, torpedes, míssils), amb 369 milions d'euros (72 milions d'euros el 2009), i la categoria 6 (vehICLES tot terreny, carros, blindats, amfibis), amb 356 milions d'euros (43 milions d'euros el 2009).

De les exportacions del 2009 cal destacar algunes exportacions pel seu valor. A la Marina de Noruega, la venda d'una quarta fragata per valor de 281,3 milions d'euros, que va representar el 20% de totes les exportacions de l'any. A Malàisia l'exportació d'un submarí per valor de 171,2 milions d'euros, més 85 vehicles tot terreny per a transport de tropa per valor de 8,8 milions d'euros. Al Brasil, dos avions de transport valorats en 45,3 milions d'euros, a més se li han venut peces de recanvi de carros blindats, municions, pólvora i components d'armes petites. A Mèxic s'han exportat dos avions de transport i peces de recanvi valorats en 45,3 milions d'euros. A Botswana s'han exportat dos avions de transport per valor de 37,5 milions d'euros.

Val la pena assenyalar les exportacions que han tingut com a destinació països en situació sensible o delicada. Sensible pel que fa a la vulneració de drets humans, l'existència de conflictes latents, etc.

A Colòmbia s'ha exportat un avió de transport valorat en 33,31 milions d'euros.

Al Marroc s'han exportat 286 vehicles tot terreny i altres vehicles valorats en 28,10 milions d'euros i altres materials fins arribar a 31,12 milions d'euros.

A Aràbia Saudita s'han exportat peces de recanvi, municions i armes lleugeres per un import de 5,1 milions d'euros.

A Kazajstan s'ha exportat un equip de contramesura valorat en 18,9 milions d'euros.

A Rwanda s'ha exportat una estació de radar valorada en 15,2 milions d'euros.

A l'Índia s'han exportat en peces de recanvi per a bucs i municions d'armes lleugeres 10,6 milions d'euros.

A Ghana s'ha exportat trenta vehicles tot terreny de transport valorats en 2,3 milions d'euros.

A Turquia s'ha exportat peces d'aeronaus, municions i components de bombes d'aviació per valor de 1,2 milions d'euros.

A Israel s'han exportat components de pistoles esportives i altres materials per valor de 0,79 milions d'euros.

Al Pakistan s'han exportat peces de recanvi per a aeronaus i bengales per valor de 0,76 milions d'euros.

A Sri Lanka s'han exportat bombes d'aviació per valor de 0,10 milions d'euros.

La Subdirecció General de Comerç Exterior de Material de Defensa y Doble Uso, a l'informe dels anys 2008 i 2009, per primer cop es presenten les exportacions realitzades amb un valor superior als 10 milions d'euros, especificant els destins i les categories d'armes exportades, que representen el 69% i el 77%, respectivament. En la taula 1 es mostra aquesta informació.

La informació facilitada pel Govern espanyol al Registre d'Armes Convencionals de Nacions Unides sobre les seves transferències d'armes el 2009 recull l'exportació d'una fragata de guerra a Noruega, un submarí a Malàisia i deu vehicles blindats de combat a Ghana. En cap moment l'informe recull o expressa els criteris seguits per declarar solament aquestes tres exportacions i no la resta d'armament pesat, malgrat que el llistat d'exportacions de l'informe es públic.

Quant a les denegacions a l'exportació de material de defensa, l'informe recull que la Junta Interministerial Reguladora del Comerç Exterior de Material de Defensa i de Doble Ús (JIMDDU) ha denegat la llicència d'exportació d'armes petites a Costa Rica, aplicant el criteri 7 d'existència de risc que aquest material sigui desviat a un ús no autoritzat dintre del mateix país

Moltes exportacions tenen com destinació països en situació sensible o delicada pel que fa a la vulneració dels Drets Humans

La informació facilitada pel Govern Espanyol al Registre d'Armes Convencionals de Nacions Unides sobre les seves transferències d'armes al 2009, recull l'exportació d'una fragata de guerra a Noruega, un submarí a Malàisia i deu vehicles blindats de combat a Ghana. En cap moment l'informe recull o expressa els criteris seguits per declarar solament aquestes tres exportacions i no la resta d'armament pesat

Taula 1. Exportacions realitzades de material de defensa superiors a 10 milions d'euros

2008			2009	
País	Descripció	Milions €	Descripció	Milions €
Alemanya	Parts i peces d'EF-2000	82,17	Parts i peces per a l'avió EF-2000 i míssils Iris -T	112,78
Alemanya	Secció de control de míssils Iris-T	27,7		
Botswana			2 avions i recanvis	37,5
Brasil	2 avions de transport i peces de recanvi	60,36	2 avions i recanvis	45,27
Colòmbia	1 avió de transport i peces de recanvi	29,35	1 avió i recanvis	33,31
Estats Units			Combustible militar per a avions	21,35
Grècia			Combustible militar per a avions i bucs	30,86
Itàlia	Parts i peces d'EF-2000	11,43	Parts i peces d'EF-2000	28,74
Kazajstan			Equips de contramesura	18,93
Malàisia			1 submarí	171,17
Marroc	1.015 vehicles i camions	113,9	286 vehicles i camions	28,1
Mèxic			2 avions i recanvis	43,78
Noruega	1 fragata	258,6	1 buc de guerra	281,29
Portugal			5 avions i recanvis	104,97
Regne Unit	Parts i peces d'EF-2000	59,75	Parts i peces per a l'avió EF-2000	60,43
Rwanda			1 estació radar en configuració mòbil	15,18
Total		643,26		1.033,66
% del totals de les exportacions		69%		77%

Font: elaboració pròpia. Subdirección General de Comercio Exterior de Material de Defensa y Doble Uso.

El 65% de les exportacions tenen com a destí països de l'OTAN, i el 8% països amb IDH mitjà i baix

Des del 2001 s'observa una intensificació en programes de cooperació i col·laboració de les empreses d'armament espanyoles en els programes de desenvolupament de noves armes europees

comprador, o sigui reexportat a un altre país; ha denegat l'exportació d'armes anticarro i munició a Geòrgia, aplicant el criteri 4 de manteniment de la pau, la seguretat i l'estabilitat regional, i finalment ha denegat l'exportació d'equips de descontaminació aplicant els criteris 4 i 7 abans mencionats.

Destinació de les exportacions

Els principals mercats espanyols podríem dir que estan formats pels països que formen part de l'OCDE. Aquests països han representat el 70% de les exportacions, amb un valor de 946 milions d'euros, un 42% més que l'any anterior. El països que formen part de l'OTAN han representat un 65% de les exportacions, amb un valor de 870 milions d'euros i un 32% més que l'any

anterior. Els països de la Unió Europea han representat un 39% de les exportacions, amb un valor de 530 milions d'euros i un 39% més que l'any anterior. Finalment, cal destacar que les exportacions a països amb un índex de desenvolupament humà mitjà (IDHm) i baix (IDHb) han representat un 8% del totals de les exportacions, amb un valor de 104 milions d'euros i una disminució del 17% respecte de l'any anterior.

Les vendes als membres de la Unió Europea han suposat 530 milions d'euros, xifra bastant superior a la corresponent d'anys anteriors. Els principals destins han estat Alemanya, 160 milions d'euros; Regne Unit, 122 milions d'euros; Portugal, 105 milions d'euros, i Itàlia, 71 milions d'euros. Aquests

quatre destins representen el 91% de les exportacions a la UE. El material exportat correspon a parts i peces per a l'avió de combat EF-2000, per a l'avió de transport A400M (al Regne Unit i Alemanya), parts i peces del carro de combat Leopard i del míssil Iris-T, i les exportacions de cinc avions de transport militar a Portugal.

El 24% de les exportacions realitzades han estat lligades als programes més rellevants de desenvolupament d'armament europeu; el principal projecte, l'Eurofighter (EF-2000), ha absorbit 272 milions d'euros, el 20% del total de les exportacions. Altres projectes i amb una contribució menor han estat el míssil Iris-T, 31 milions d'euros; el míssil Meteor, 4 milions d'euros; el míssil Taurus, 3 milions d'euros; l'helicòpter Tigre, 1 milió; el carro de combat Leopard, l'avió de transport A400M, 1 milió d'euros, i el míssil Mistral, 1 milió d'euros.

La nostra sensibilitat ens obliga a fixar-nos en el 8% de les exportacions que tenen com a destí els països amb índex de desenvolupament humà baix i mitjà, no tant per les xifres o volum de les exportacions, sinó pel fet que es venen armes a països que tenen inestabilitats internes greus o importants i per la violació dels drets humans que sofreixen els seus ciutadans.

A més, considerem que les exportacions espanyoles a aquests països vulneraria clarament la Ley de comercio exterior de material de defensa y doble uso (Ley 53/2007). Llei que es va aprovar el desembre de 2007 i que obligaria a denegar exportacions a països sancionats per Nacions Unides, països amb una manifesta inestabilitat política i democràtica, països que es trobin en conflicte armat, que vulnerin els drets humans dels seus ciutadans, que no condemnin el terrorisme o que prioritzin la despesa pública en material de defensa per sobre de la despesa social, com ara educació i sanitat. D'aquesta manera, les exportacions d'armes que apareixen comptabilitzades a l'informe de 2009 a Angola, Aràbia Saudita, Colòmbia, Ghana, Índia, Indonèsia, Israel, Malàisia, Marroc, Pakistan, República de Guinea, Sri Lanka, Tailàndia, Turquia o Veneçuela

estarien vulnerant per alguna de les raons anteriors l'esperit de la llei.

En primer lloc, podríem examinar els casos de Colòmbia i d'Israel pel fet que mantenen un sagnant conflicte armat intern. **Les vendes d'armes a Colòmbia** s'han anat realitzant de manera sistemàtica en els darrers anys exceptuant 1999 i 2006. Si es considera tot el període de 2000 a 2009, Colòmbia està en la posició 16 del rànquing dels principals compradors d'armes espanyoles. Tot això mentre la població civil (en especial determinats grups socials, com sindicalistes, afrocolombians, indígenes, etc.) està sofrint assetjament, assassinats selectius, desaparicions forçoses, desplaçaments forçosos, expropiacions de terres, etc., per part de tots els actors armats: exercit, policia, paramilitars i guerrilles, en definitiva, on la població civil és víctima de la violència per part de tots ells i on tots ells violen sistemàticament els drets humans i el dret internacional humanitari.

Respecte al **cas d'Israel**, malgrat l'actitud violenta del govern israelià contra el poble palestí en els territoris ocupats, les detencions arbitràries de milers de persones, els desnonaments forçats, les demolicions de cases palestines, les expropiacions de terres, les tortures i desaparicions, els bombardeigs d'assentaments civils, com ara els de l'any 2006 al sud de Líban o els realitzats a Gaza a final del 2008 i principi del 2009, les acusacions contra les forces armades d'haver comès crims de guerra, l'atac per part de les forces armades a la flotilla amb ajut humanitari en aigües internacionals que va comportar la mort de nou activistes, etc.

A pesar de totes aquestes vulneracions, el 2009 s'ha continuat autoritzant l'exportació d'armes a les forces armades israelianes i s'han continuat les relacions industrials i els acords de col·laboració entre les empreses militars tant espanyoles com israelianes. Després que la opinió pública denunciés la brutalitat dels esmentats atacs a Gaza, els representants del govern espanyol es van afanyar a fer unes declaracions per tractar de minimitzar les exportacions d'armes a Israel, però en

S'està exportant material de defensa a països en conflicte, com Colòmbia o Israel, o amb conflictes latents, com Índia i Pakistan. També s'exporta a països en un context de tensió, com Sri Lanka o Indonèsia

La nova llei de control d'exportacions d'armes estableix que no s'han de vendre armes a països sancionats, inestables, en conflicte armat, que vulnerin els drets humans, que no condemnin el terrorisme o que tinguin un nivell de benestar delicat. A la vista d'això no queda clar com s'han d'interpretar exportacions a països com el Marroc, Turquia, Aràbia Saudita, Equador, Pakistan, Veneçuela, Emirats Àrabs, Indonèsia, Tailàndia, Sri Lanka, Angola o Ghana

En el cas d'Israel el gobierno utiliza un doble lenguaje: de una parte intenta minimizar la importancia de las exportaciones, y de la otra se impulsan grandes acuerdos de colaboración entre la industria militar

També s'exporta a països que intervenen en conflictes, com Estats Units i Regne Unit que mantenen tropes d'ocupació il·legal a Iraq i Afganistan

Es produeixen transferències d'armes a països amb poc respecte als drets humans, com Indonèsia i Tailàndia, i a alguns d'entre els més pobres del món, com Mauritània, o que estan en una delicada situació de postconflicte bèl·lic, com Angola

realitat s'estava amagant la importància dels acords estratègics en matèria de col·laboració en la indústria militar entre tots dos països.

Així ho demostra l'informe *La industria aeroespacial en Israel* que va elaborar el 2009 l'Oficina Econòmica y Comercial de la Embajada de España en Tel Aviv, on es manifesta la col·laboració de tots dos països en la indústria aeronàutica fruit de la qual és el desenvolupament del primer vehicle aeri no tripulat (UAV) que va desplegar l'exèrcit espanyol a Afganistan, i del míssil anticarro Spike amb què van equipats els helicòpters fabricats per Eurocopter. En el mateix informe es recomana que "s'incrementi l'intercanvi comercial i la cooperació entre tots dos països" i es planteja com a principal obstacle "la pugna entre Estats Units i Europa en temes de fabricació d'avions".

Un altre focus de col·laboració en el terreny militar amb Israel que es podria traduir en el futur en noves exportacions lligades amb empreses que presten serveis de processat i reprocessat a Israel està relacionat amb els fons que la Unió Europea destina a la investigació i al desenvolupament de la indústria de seguretat. En aquest sentit, el mateix informe anterior manifesta "l'interès de la indústria militar israeliana per involucrar-se com a contractista o subcontractista dels projectes que es derivin" dels esmentats fons.

Per tant, lluny de ser rigorós, estricte i responsable en el compliment de la Llei de comerç d'armes, que faria suspendre totalment tant les exportacions a Israel com tots els acords de col·laboració actuals i futurs entre la indústria de defensa dels dos països, l'Estat espanyol utilitza un doble llenguatge: per una banda denuncia la violència de l'exèrcit d'Israel, mentre que per una altra impulsa la col·laboració bilateral en matèria d'indústria militar.

En referència a la resta de països que figuren en el llistat de les exportacions que vulneren la Llei, destaca **Turquia** a causa de la repressió constant envers el poble kurd, i l'aplicació de la tortura i maltractaments,

segons apareix en diversos informes internacionals; **Aràbia Saudita**, per la manca de respecte als drets humans, l'ús freqüent de la tortura i l'aplicació de la pena de mort, manca de reconeixement dels drets de les minories i les dones i el poc esforç per impulsar les llibertats; **Veneçuela**, per les relacions inestables amb els països veïns, especialment amb Colòmbia, l'assetjament a persones i grups opositors, i per l'elevat grau de violència social; o **Angola**, on segons informes d'Amnistia Internacional es produeixen execucions extrajudicials, detencions arbitràries, tortures i maltractaments, sense que el govern apliqui mesures de protecció a la població o depuri les forces policials; cal també tenir present que aquest país està en una fase de rehabilitació postbèl·lica, i de forma esporàdica continuen els enfrontaments entre guerrilles i forces governamentals.

Entre Índia i Pakistan hi ha un conflicte latent i continuat que es manifesta amb acusacions mútues d'estar darrere d'atacs terroristes i per la disputa sobre la sobirania del territori de Catxemira. A més, en tots dos països es donen episodis d'insurrecció en el seu interior. Pel que fa a **Pakistan**, cal recordar els enfrontaments entre talibans i altres grups insurgents contra les forces governamentals, els atacs premeditats contra minories i població civil per part de talibans i altres grups. Atacs que el govern es incapaç d'impedir i de perseguir-ne els responsables. Cal finalment considerar que Pakistan està considerat per alguns analistes un estat col·lapsat, ja que, entre altres elements, no controla moltes regions del país.

En la llista apareixen també països immersos en tensions, com ara **Indonèsia**, que sofreix la violència en Aceh, Papua i Timor, violències que generen desplaçaments. Sobre Indonèsia pesen acusacions d'assassinats il·legals, tortures i limitacions del dret d'expressió i reunió. **Sri Lanka**, on diversos informes assenyalen que la confrontació entre govern i tàmls continuen portant greus violacions dels drets humans, tortures, desaparicions forçades, assassinats, desplaçaments, maltractaments, violència, etc. **Marroc**,

d'on cal destacar la repressió sobre la població sahrauí, sobre les posicions que defensen l'autodeterminació del Sàhara, així com els atacs a les llibertats d'expressió, reunió i associació en general de tota la població i en particular de les organitzacions religioses més extremistes. A **Tailàndia**, caracteritzada el 2009 per la inestabilitat política, amb enfrontaments violents entre opositors polítics i forces governamentals, també s'han produït incidents fronterers entre militars tailandesos i cambodjans.

Finalment cal destacar aquells països que a causa del seu elevat grau de militarització, dediquen més recursos a la despesa militar que a despeses en salut i educació (segons el PNUD 2009). Aquest és el cas d'Angola, Aràbia Saudita, Equador, Israel, Jordània, Pakistan o Sri Lanka.

La Posició Comuna 2008/944/PESC de la Unió Europea sobre el control de les exportacions de tecnologia i equips militars estableix que no s'han de vendre armes a països sancionats, inestables, en conflicte armat, que vulnerin els drets humans, que no condemnin el terrorisme o que tinguin un nivell de desenvolupament humà delicat. Llavors, no es pot entendre ni justificar com és possible que s'exportin armes a països com Marroc, Guinea Equatorial, Turquia, Aràbia Saudita, Equador, Índia, Pakistan, Veneçuela, Emirats Àrabs, Indonèsia, Singapur, Tailàndia, Sri Lanka, Angola o Ghana, que estarien vulnerant la Posició Comuna fins i tot en més d'un criteri en molts dels casos.

3. EXPORTACIONS ESPANYOLES DE MATERIAL DE DOBLE ÚS

Les exportacions realitzades el 2009 de material de doble ús han ascendit a 99 milions d'euros, cosa que representa una disminució del 36% respecte a l'any anterior, passant dels 154 milions d'euros el 2008 a 99 milions el 2009.

Els principals destinataris el 2009 han estat Iran, que ha ocupat el primer lloc amb 38,98 milions d'euros amb material de categoria 2 (rodaments, gresols, instruments de mesura, robots, si-

muladors de moviments i centres de mecanitzats); Líbia, amb 12,70 milions d'euros amb material de categoria 6 (sensores i làsers); Xina, amb 9,65 milions d'euros amb material de categoria 2 (rodaments, gresols, instruments de mesura, robots, simuladors de moviments i centres de mecanitzats) i categoria 3 (electrònica).

Pel que fa a les categories, la més destacada es la 2 (tractament de materials), amb 55 milions d'euros; segueix la categoria 1 (materials, substàncies químiques, "microorganismes" i "toxines"), amb 17 milions d'euros, seguida de la categoria 6 (sensores i làsers), amb 13 milions d'euros i, finalment, la categoria 3 (electrònica), amb 9 milions d'euros.

Atès que Iran des de 2007 està sotmès a embargament i restriccions en les exportacions, el MITC informa que el material que han exportat consistia en tubs d'acer per a la fabricació de calderes de vapor i aire condicionat. També informa que s'han denegat sis exportacions al mateix país pel risc de desviament a producció d'armes de destrucció massiva.

4. EXPORTACIONS ESPANYOLES D'ARMES CURTES I LLEUGERES

Pel que fa a les exportacions espanyoles d'armes curtes i lleugeres, disposem de dues fonts d'informació, la que aporta el Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç (MITC) i la que es recull en la base de dades de Duanes ESTACOM.

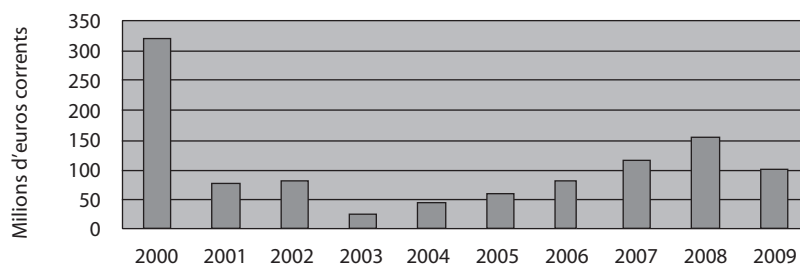
Segons la base de dades ESTACOM, les exportacions d'armes curtes i lleugeres el 2009 van ascendir a 147,88 milions

Algunes exportacions van a països que dediquen més recursos a despesa militar que al desenvolupament humà, com ara Angola, Aràbia Saudita, Equador, Israel, Jordània, Pakistan o Sri Lanka

El 2009 es va exportar material de doble ús per valor de 99 milions d'euros

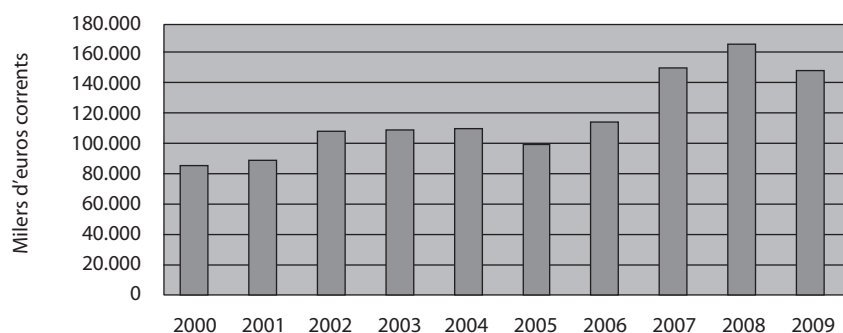
Les exportacions d'armes curtes i lleugeres el 2009 va ser de 148 milions d'euros

Gràfic 3. Exportacions espanyoles de material de doble ús

Font: elaboració pròpia. Subdirecció General de Comercio Exterior de Material de Defensa y Doble Uso.

Gràfic 4. Exportacions d'armes curtes i lleugeres

Font: elaboració pròpia. Base de dades ESTACOM, Instituto de Comercio Exterior.
Valors corresponents al codi aranzelari 93

d'euros, cosa que suposa una disminució de l'11% respecte de l'any anterior. A pesar d'aquesta disminució, com es pot veure en el gràfic 4, les exportacions del 2009 han estat un 74% superiors a les de l'any 2000.

Pel que fa al rànquing de països receptors, els principals compradors de la dècada han estat: Estats Units, Regne Unit, França, Alemanya, Portugal, Dinamarca, Itàlia, Ghana, Bèlgica i Turquia.

Del països mencionats, novament cal destacar la presència de Ghana. D'una banda es manté en la vuitena posició del rànquing de compradors d'armes curtes i lleugeres en el període (amb 3,5 milions d'euros el 2009). D'altra banda les compres de Ghana són sostingudes, regularment constants. En tercer lloc cal destacar que Ghana és membre de la Comunitat Econòmica d'Estats de l'Àfrica Occidental (CEDEAO). Aquesta entitat va establir el 1998 una moratòria sobre importacions, exportacions, producció i distribucions d'armes petites i lleugeres i també de les seves municions. Segons es diu en el mateix informe, diferents organitzacions internacionals han alertat sobre la proliferació descontrolada d'armes lleugeres en el país, i sobre el risc de tràfic il·lícit d'aquestes armes amb origen o destí als països veïns, que en alguns casos es troben en situacions de conflicte, conflicte latent o postconflicte. Alguns exemples són el cas de Togo, Nigèria, Níger o Costa d'Ivori.

Pel que fa a la informació del Ministeri de Indústria, Turisme i Comerç cal dir tres coses. Per una part reconèixer que els informes dels últims anys aporten més informació sobre les exportaci-

ons realitzades de material policial i de seguretat i d'armes de caça i esportives; aquesta informació ha estat llargament reivindicada per les ONG que impulsen una campanya per una major transparència en les exportacions espanyoles. En segon lloc, cal afirmar que aquesta informació està fragmentada en diversos apartats i, en tercer lloc, s'ha de constatar que la informació aportada sovint resulta contradictòria.

Pel que fa a les operacions d'exportació de material policial i de seguretat, aquestes han ascendit a 6,29 milions d'euros, i han tingut com a destí Angola (4,1 milions d'euros, un 65% del total), Bolívia (1,0 milions d'euros, un 16% el total), Veneçuela (0,8 milions d'euros, 13% del total). En aquest apartat cal tenir present que el 2008 les exportacions a Angola van ascendir a 24 milions d'euros, un 95% del total de les exportacions, i que les exportacions del 2009 contenen una part important del material no exportat l'any anterior.

Pel que fa a les operacions d'armes de caça i esportives (escopetes de caça, cartutxos i peces de recanvi), les exportacions (segons informe del MITC) han ascendit a 40 milions d'euros, cosa que representa un augment del 34% respecte de l'any anterior, mantenint com a principals destinataris Estats Units (9,9 milions d'euros), República de Guinea-Konakry (4,1 milions d'euros), Ghana (3,5 milions d'euros), Turquia (3,2 milions d'euros) (vegeu taula 2).

Respecte de l'usuari final d'aquestes exportacions, l'Informe del Ministeri recull que les exportacions d'armes de caça i tir esportiu que han tingut com a destí Ghana, era al 100% una armeria o una empresa privada; les de la república de Guinea Conakry eren al 100% una empresa privada.

Pel que fa a les incoherències informatives. Segons la declaració realitzada pel Govern Espanyol en el Registre d'Armes Convencionals de Nacions Unides (veure Taula 3) no s'han exportat armes lleugeres a Ghana, en canvi quan l'informe aborda les exportacions de material de caça i tir (pàg. 69)

Ghana continua sent el primer país pobre receptor d'armes curtes i lleugeres el 2009. Aquest any el valor de les transferències va ser de més de 3,5 milions d'euros tot i la moratòria decretada el 1998 per la Comunitat Econòmica d'Estats de l'Àfrica Occidental (CEDEAO) sobre importació, exportació, producció i distribució d'armes curtes i lleugeres en tota la regió a causa de la proliferació descontrolada d'aquestes armes al país, i també pel risc de tràfic il·lícit des de Ghana cap als seus veïns, alguns dels quals es troben en conflicte, en postconflicte o en tensió, com ara Togo, Nigèria, Níger o Costa d'Ivori

s'afirma que s'han exportat escopetes i cartutxos per valor de 3,5 milions d'euros. Al mateix temps quan informa sobre les exportacions realitzades a Ghana de material de defensa (Pàg. 59) en les categories 1,2 i 3 (armes i municions) el valor és nul, solament recull les exportacions realitzades en concepte de vehicles blindats.

Accions contra la proliferació d'armes petites i lleugeres

El govern espanyol vol ser un contribuent significatiu en la lluita contra el comerç il·lícit, la proliferació i l'acumulació d'armes petites i lleugeres, i de les seves municions; per aquesta raó augmenta la contribució i participació en organismes internacionals regionals i ONG.

L'Informe del Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç recull les activitats que ha portat a terme el Govern envers projectes relacionats amb la lluita contra el comerç il·lícit i la proliferació d'armes de foc i la reducció de la violència armada. A l'ONU, mitjançant la Oficina per Afers de Desarmament, el Govern va aportar 300.000 d'euros; al Buró de Prevenció de Conflictes i Reconstrucció del PNUD, va aportar 250.000 d'euros, i al Centre Regional de les Nacions Unides per la Pau, el Desarmament i el Desenvolupament a Amèrica Llatina i el Carib (UN-LIREC), va aportar 250.000 d'euros.

En el marc de l'Organització per a la Seguretat i la Cooperació a Europa (OSCE), Espanya, el 2009, va contribuir a projectes relacionats amb la destrucció d'excedents d'armes convencionals, armes petites i lleugeres, municions i explosius amb 150.000 d'euros.

A la CEDEAO, el 2009, Espanya va contribuir amb 300.000 d'euros en el programa de Control d'Armes Petites a l'Àfrica Occidental.

En definitiva, el 2009, Espanya ha exportat per valor de 1.594 milions d'euros (amb material de defensa, de doble ús i armes curtes) i ha fet donacions a diferents organismes i programes de control i destrucció d'armes per un valor d'uns 1.250 milions d'euros.

Taula 2. Exportacions espanyoles mes destacades d'armes de caça i tir esportiu (en milers d'euros corrents)

Països	2008	2009	2008-2009
Estats Units	5.795,05	9.892,06	15.687,10
Ghana	2.773,07	3.543,07	6.316,14
República de Guinea	1.827,96	4.135,09	5.963,05
Turquia	1.912,99	3.217,83	5.130,82
Ucraïna	1.850,43	1.223,16	3.073,58
Sud-àfrica	1.362,15	1.293,84	2.656,00
Perú	1.102,44	1.424,32	2.526,76
Japó	1.129,47	1.095,93	2.225,40
Rússia	1.227,06	987,26	2.214,32
Austràlia	710,32	1.381,15	2.091,47
Marroc	1.004,34	975,69	1.980,03
Noruega	683,84	772,62	1.456,46
Líban	348,12	1.087,24	1.435,36
Veneçuela	535,57	784,70	1.320,27
República Centreafricana	250,90	753,09	1.003,99
Altres països	7.281,60	7.372,14	
Total	29.795,31	39.939,19	

Font: elaboració pròpia. Subdirección General de Comercio Exterior de Material de Defensa y Doble Uso.

Segons el Govern Español, davant el registre de l'ONU, no s'han exportat armes lleugeres a Ghana, en canvi quan l'informe aborda les exportacions de material de caça i tir, s'afirma que s'han exportat escopetes i cartutxos per valor de 3,5 milions d'euros

Taula 3. Exportacions d'armes petites i lleugeres 2009.
Declaració en el Registre d'Armes Convencionals de Nacions Unides

País	Producte
Xile	1 fusell i carabina, 15 metralladores, 18 morters
Cuba	1 fusell i carabina
Grècia	3 metralladores lleugeres
Equador	6 Llançagranades
Estònia	203 Llançagranades
Portugal	56 Llançagranades
Suïssa	5 Llançagranades
Dinamarca	1 morter
Regne Unit	10 morters

Font: elaboració pròpia. Subdirección General de Comercio Exterior de Material de Defensa y Doble Uso.

El 2009, els receptors d'armament per a ús privat més significatius han estat Alemanya, Estats Units, França, Dinamarca, i Regne Unit. Podrien ser les empreses que reben aquest armament multinacionals de defensa del tipus Blackwater, ArmorGroup...?

El més greu i preocupant d'aquesta informació és la venda en si mateixa a empreses privades i per a ús privat. Quines empreses adquireixen bombes, míssils o magranes? I para quin tipus d'ús privat? A què es dediquen aquestes empreses? Baix que circumstàncies i preceptes pot ser legal que una empresa utilitzi aquest material?

5. ÚS DE LES EXPORTACIONS

L'informe del 2009 recull novament la naturalesa de l'usuari final i també l'ús de les armes. És a dir, s'indica si l'usuari és de l'àmbit públic (Forces Armades o Forces i Cossos de la Seguretat de l'Estat) o de l'àmbit privat (empreses privades, armeries o particulars) i el percentatge corresponent de l'exportació.

Atesa la importància d'aquesta informació com a mesura de la privatització, s'han escollit les quatre categories d'exportació més significatives amb relació a les possibles destinacions privades de les armes: les categories 1 i 2 són armes (fusells, revòlvers, metralladores, rifles, obusos, llançaproyectils, morters...); la categoria 3 inclou municions per a les armes de les categories 1 i 2; i la categoria 4 inclou bombes, torpedes, coets, míssils, granades... La informació d'aquestes exportacions s'ha creuat amb els països on les armes van a parar i en un percentatge elevat van a empreses privades per a ús privat (vegeu taula 4).

El més greu i preocupant d'aquesta informació és la venda en si mateixa a empreses privades per a ús privat. Quines empreses adquireixen bombes, míssils o granades? I per a quin tipus d'ús privat? Quina és la seva dedicació? Sota quines situacions i preceptes pot ser legal que una empresa utilitzi aquest material?

Empreses privades que adquireixin aquest material poden ser o empreses fabricants d'armes, empreses que participen en la producció de projectes de fabricació europea o empreses de serveis militars (mercenaris).

La transferència d'armes espanyoles a empreses privades amb uns percentatges d'exportació més significatius es produeixen a Alemanya, Estats Units, França, Dinamarca i Regne Unit. Si associem a aquests fets l'aparició als anys 90 de les multinacionals de defensa eminentment a Estats Units i Regne Unit, com Blackwater, ArmorGroup, Northbridge Services Group o Kellogg Brown & Roots, tot plegat fa pensar que algunes em-

preses d'aquest tipus estan adquirint armament. Això ens porta inevitablement a qüestionar-nos si l'Estat espanyol està participant amb les seves exportacions a la perversió de la privatització de la guerra.

6. CONCLUSIONS

La política expansionista per facilitar l'exportació de material de defensa, material de doble ús i armes curtes es manté. Novament s'ha batut un record, en volum econòmic d'exportacions, que situa Espanya en el sisè lloc mundial.

La transparència informativa continua sent deficient i insuficient. El govern sotmet aquestes exportacions a la llei de secrets oficials i no informa de les armes que s'han exportat a cada país. Les actes de les reunions on es prenen les decisions per autoritzar o no les exportacions a un determinat país són secretes, malgrat que la llei de secrets oficials només permet classificar la informació quan el coneixement públic d'aquesta pot posar en risc o malmetre la seguretat de l'Estat espanyol. Sense transparència informativa, no es pot exercir un control sobre la política exportadora de material militar.

Però resulta que el mateix informe aporta dades sobre algunes exportacions en què se'n diu el país de destí i les armes exportades. D'altra banda, en les exportacions de vaixells i avions només hi ha una empresa fabricant de cada tipus d'armament i, per tant, sabem indirectament que l'empresa productora d'avions ha de ser EADS-CASA i la de vaixells, Navantia. Per tant, és evident que la llei de secrets oficials s'està aplicant en aquest afer de forma esbiaixada i arbitrària. El coneixement públic de les exportacions d'armament no suposa cap risc per a la seguretat i defensa de l'Estat. En un estat democràtic el Govern no pot utilitzar el secret d'estat per afavorir les exportacions d'armes ocultant les decisions preses als ciutadans.

Al mateix temps s'observa clarament com els grans programes d'exportacions perverteixen el procediment de control de les exportacions per obeir

Taula 4. Principals exportacions del 2009 de categories 1-4 amb el percentatge d'ús privat

País	Exportacions per categories (euros)				% d'ús privat
2006	1	2	3	4	
Canadà	67.012			1.031.850	99,6
Estats Units	1.445.377	1.255.609	423.914	3.991.614	82,9
Bèlgica	6.875			1.694.062	35
Regne Unit	28.725			2.208.034	31
2007	Exportacions per categories (euros)				% d'ús privat
Bèlgica				478.100	100
Suècia				36.370	100
França		7.240	3.400	2.031.720	96
Israel	163.599			25.474	70
Itàlia				147.550	58
Estats Units	560.523	126.250	10.989.749	5.084.438	52
Indonèsia	25.000		136.784	3.665.548	51
Canadà	700			1.131.081	45
Suïssa	1.640	121.595	2.074	160.882	43
2008	Exportacions per categories (euros)				% d'ús privat
Estats Units	4.747.325	4.104	6.445.754	3.758.525	83
Alemanya	208.380	10.002	3.024.826	39.542.350	26
Dinamarca	2.944			7.189.800	100
França	8.736			7.405.824	91
Bèlgica	27.600		22.000	2.936.148	100
Regne Unit	700			1.577.876	61
Canadà	19.100			897.889	100
Egipte			219.177	31.000	100
Itàlia	16.777			183.100	65
Suècia	4.767			45.462	100
2009	Exportacions per categories (euros)				% d'ús privat
Alemanya	16.800	8.500	8.500	33.868.198	50
Bèlgica	2.550		24.075	4.026.849	100
Dinamarca				6.284.920	54
Estats Units	13.869.377	404.104	9.171.366	3.152.325	51
França	818			7.256.883	92
Regne Unit			344.625	5.525.745	69

Signifiquen aquestes exportacions que Espanya participa en la privatització de la guerra?

La política expansionista per facilitar l'exportació de material de defensa, material de doble ús i armes curtes, es manté. Novament s'ha batut un record en volum econòmic d'exportacions; situant Espanya en la sisena posició mundial

Font: elaboració pròpia. Subdirección General de Comercio Exterior de Material de Defensa y Doble Uso.

En un estat democràtic el Govern no pot utilitzar el secret d'estat per afavorir les exportacions d'armes ocultant als ciutadans les decisions preses a aquest respecte

Les exportacions d'armes a destinacions que vulneren l'esperit de la llei fa responsable a l'Estat espanyol de l'empitjorament de la inestabilitat regional i dels conflictes latents, així com de l'allargament dels conflictes que ja existeixen

els interessos de la indústria espanyola d'armament desvirtuant l'esperit de l'anàlisi crítica prèvia a la concessió d'autoritzacions. L'Estat espanyol pacta la venda amb un país i llavors comença la construcció i entrega, que es pot retardar durant anys. El procés d'autorització s'executa al final, en el moment de l'entrega, quan s'hauria d'executar prèviament a la decisió de la venda i fabricació de l'armament. Aquest ha estat, per exemple, el cas d'un destí tan controvertit com Veneçuela en referència al gran programa de venda de fragates dels darrers anys.

El 2009 és el segon any en què s'aplica la nova llei de control d'exportacions d'armes aprovada el desembre de 2007. La conclusió de l'anàlisi del darrer informe no mostra un major compromís amb la transparència i el control de les exportacions que els que es van emetre l'any passat, ni un canvi significatiu en la política exportadora.

Les exportacions a països en situació preocupant o que vulneren els drets humans continuen, amb clara vulneració de l'esperit de la llei que regula aquestes transferències.

Les exportacions d'armes a destins que vulneren l'esperit de la llei fan responsable l'Estat espanyol en l'empitjorament de la inestabilitat regional i dels conflictes latents, així com en l'allargament dels conflictes que ja existeixen. En definitiva, suposen exportar sofriment humà a diferents parts del món emparant-se en el secretisme de les decisions preses i en el negoci subjacent.

ANNEX I

Taula 5. Exportacions espanyoles de material de defensa (en milers d'euros corrents)

	Països	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2000-2009
1	Noruega	409,49	631,25	500,10	2.339,79	547,84	1.228,80	269.901,10	266.367,96	265.691,48	281.288,79	1.088.906,59
2	Regne Unit	30.041,89	46.701,26	84.550,54	121.049,28	87.733,90	73.268,51	86.811,06	93.157,32	95.534,57	121.955,09	840.803,41
3	Alemanya	471,53	24.063,98	61.507,47	74.826,89	63.035,83	65.673,93	81.328,51	82.701,92	169.371,61	160.216,29	783.197,96
4	Itàlia	4.540,52	33.783,09	71.639,51	70.819,45	59.475,00	34.402,03	33.500,01	47.084,24	62.319,52	70.832,53	488.395,89
5	Malàisia	2.544,04	2.323,81	1.787,65	277,77	274,45	134,09	62,83	152.939,03		180.525,76	340.869,42
6	Brasil	319,53	420,65	1.778,61		30,16	1,03	74.051,52	79.913,48	63.446,39	46.961,90	266.923,27
7	Marroc	8.097,68	28.341,05	6.647,95	433,38	3.637,98	9.229,49	16.824,34	11.133,80	113.900,26	31.118,34	229.364,27
8	EUA	23.993,59	26.155,28	13.546,64	7.270,31	6.002,09	6.580,44	17.126,55	38.343,10	22.375,96	55.400,73	216.794,69
9	Polònia	855,26	5,96		23.869,72	97.903,74	48.910,20	68,43	32.520,53	1.575,99	1.762,58	207.472,42
10	Xile	8,00	377,89	3,43	1.301,15	650,32	1.586,26	178.592,76	2.308,35	710,72	3.477,96	189.016,83
11	Portugal	3,38	11.912,80		0,75	4.586,82	228,39	261,48	234,57	4.535,86	105.880,75	127.644,79
12	Algèria						110.578,80			690,16	3.394,21	114.663,17
13	Grècia	3.783,96	233,43	4.199,32	21.495,96	3.047,88	20.262,06	22.833,97	5.266,20	211,45	31.197,26	112.531,49
14	Colòmbia	361,89	98,40	438,30	11.478,12	961,42	152,00		16.022,45	31.137,53	33.311,96	93.962,07
15	França	1.062,07	12.447,56	5.581,29	1.455,82	3.625,85	1.447,94	10.489,79	16.881,94	9.602,04	17.618,26	80.212,56
16	Aràbia Saudita	9.945,11	26.295,02			23.262,26	1.984,98	5.851,11	1.876,66		5.148,35	74.363,49
17	Equador	10,10	4,47		2.030,71	20.153,88	32.254,71	216,63	54,25	324,28	1.236,08	56.285,11
18	Mèxic			636,60		195,36	48,04	5,30	14,00	108,11	43.782,22	44.789,63
19	Jordània	513,70		483,87	20.456,48	20.250,00		600,00	0,35	860,45	707,28	43.872,13
20	Botswana							5.973,56			37.499,26	43.472,83
21	Finlàndia	1.208,03	5,12		20,00		201,15	1.504,54	36.359,92	4,00	26,37	39.329,15
22	Índia	8.528,61	1.143,87	3.389,81	67,92			1.645,60	261,46	1.919,52	10.635,78	27.592,57

	Països	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2000-2009
23	Suïssa	39,38	1.904,56	20,21	756,19	3,53	11,08	721,15	518,64	5.128,79	18.261,43	27.364,98
24	Dinamarca	109,96	121,77	33,00			0,00	1.348,41	7.125,24	7.192,74	8.824,92	24.756,05
25	Bèlgica	3,73	1.042,18	1.184,32	1.154,43	1.879,73	5.787,27	1.700,94	809,60	2.987,09	4.053,47	20.602,75
26	Bahrain		758,71					702,30	2.323,49	15.945,28		19.729,78
27	Turquia	12.496,94	364,29	56,21	2.520,00	14,99	1,77	1.426,94	0,63	1.113,19	1.249,85	19.244,81
28	Àustria	0,60				1.312,51	67,18	1.034,20	4.584,03	11.743,24	440,80	19.182,56
29	Kazakhstan					6,10			1,10		18.930,00	18.937,20
30	Països Baixos	6.101,04	106,67	473,66	119,42	16,37	689,60	861,75	4.660,56	4.676,96	93,43	17.799,45
31	Veneçuela	247,51	29,91	3.625,08	2.527,03	1.703,80		3.241,05	4.290,13	111,45		15.775,95
32	Rwanda										15.175,00	15.175,00
33	Uruguai	19,85	8,65	2.108,60				15,00		8.439,32	3.569,99	14.161,41
34	Islàndia	13.474,48										13.474,48
35	Israel	4.909,68	487,97	1.597,10	1.005,80	35,26	273,73	441,34	1.515,93	2.358,99	790,64	13.416,43
36	Indonèsia	115,27	42,84	725,04	206,53	1.280,53	820,90	2.048,63	3.827,31	3.741,92	5,76	12.814,73
37	Corea del Sud							48,43		1.147,33	11.560,88	12.756,64
38	Romania				3,76			767,47	726,59	10.732,23	3,87	12.233,92
39	Austràlia	23,21	1,67	6,60	1.516,22	10,42	211,92	9.042,34	1.106,94	1,69	251,43	12.172,44
40	Canadà	0,81	46,84	753,82	903,04	661,61	1.214,09	1.098,86	1.131,78	919,99	3.887,02	10.617,86
41	Singapur	9,41	338,41			523,99	1.051,09	1.412,33	6.021,92	570,00	682,00	10.609,14
42	Kuwait		2.808,96	1.850,76	3.121,06	3,50				1.155,22		8.939,49
43	Qatar			25,60	462,41	204,26	184,84	2.267,01	1.187,72	1.958,44	835,65	7.125,92
44	República Txeca	594,27	84,41					108,00	117,33	105,31	5.666,44	6.675,76
45	Nova Zelanda	270,12						5.972,54		108,75		6.351,40
46	Egipte	442,86	1.327,36	1.504,89	429,95	628,47	136,73	168,30	385,59	1.316,38	4,20	6.344,73
47	Paraguai				5.568,28							5.568,28

	Països	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2000-2009
48	Irlanda	0,21	31,19		510,00				2.612,50		1.415,00	4.568,90
49	Líbia							25,95		3.839,22		3.865,17
50	Tailàndia	18,81	305,32	174,50	93,61	1.581,30	80,24	671,41		156,90	526,35	3.608,44
51	Pakistan	27,00	242,58					1.037,78	971,07	199,41	760,32	3.238,16
52	Ghana			15,35	888,90						2.293,80	3.198,05
53	Eslovènia								2.721,05		1,71	2.722,76
54	Argentina	369,54	775,30	9,23	17,66	10,87	1,80	3,20		1.447,32	25,37	2.660,30
55	Filipines	711,80	1.070,18	207,21	238,20	81,38			49,82		137,84	2.496,43
56	Emirats Àrabs Units	24,01	52,69	1.980,10	122,80	12,29	7,38	38,42	75,90	88,63	88,83	2.491,03
57	Angola		30,00	1.161,20	55,47	185,00				857,22		2.288,89
58	Costa Rica	50,15	27,80	137,96	2,14	1,77			1.101,92	823,33	7,99	2.153,05
59	Oman	69,80			1,23	7,29	65,18	95,01	1.267,68	47,64	591,65	2.145,47
60	Bolívia	99,23			53,80			300,00		841,79	718,03	2.012,85
61	Sri Lanka	23,57	1.624,48		79,24	0,42		2,00	2,00	138,78	102,00	1.972,49
62	Suècia	3,25	1.329,76				63,65	27,88	36,37	50,23		1.511,13
63	Xipre	885,00				80,00						965,00
64	Camerun	369,92			462,99		0,90	0,90				834,72
65	República Dominicana	186,54	431,85		129,64		0,00				66,46	814,49
66	El Salvador	5,74			446,59	5,15			124,15	124,15		705,78
67	Kenya						162,88				511,00	673,88
68	Panamà		452,52		166,50				1,69		3,00	623,71
69	Luxemburg		7,08	244,75	53,04	186,93	17,59	49,21	5,54		1,91	566,04
70	Sud-àfrica	10,75					0,00	501,50		4,00	0,90	517,15
71	Perú			1,99	87,48	14,16	27,24	145,69	156,70			433,27

	Països	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2000-2009
72	Rússia										400,00	400,00
73	Tunísia					22,45	368,00					390,45
74	Nicaragua	46,40	343,21									389,61
75	Estònia		29,49								320,99	350,48
76	Andorra	1,43	7,20	34,43	38,57	30,59	28,68	45,78	20,19	30,71	21,24	258,81
77	Cuba	133,58	3,48	22,78	23,59						3,50	186,93
78	Hongria	2,60					0,50	2,43	1,60		103,93	111,07
79	Gabon										89,86	89,86
80	Servia i Montenegro				75,09					7,60		82,70
81	Líban				64,12							64,12
82	Moldàvia			63,98								63,98
83	Eslovàquia										57,81	57,81
84	Burkina Faso				53,80							53,80
85	Iran	51,65		0,35								52,00
86	Trinitat i Tobago							30,00				30,00
87	Surinam	25,40										25,40
88	Bulgària	0,73						19,99		1,51		22,23
89	Guinea Equatorial									14,56		14,56
90	Tanzània							0,00	12,00			12,00
91	Kirguizistan						3,00	0,70				3,70
92	Guinea Bissau								3,12	0,30		3,42
93	Ucraïna									2,94		2,94

	Països	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2000-2009
94	Mauritània						0,30				1,71	2,01
95	Mongòlia								1,60			1,60
96	Zimbabwe					1,50						1,50
97	Haití						1,43					1,43
98	Liechtenstein							0,40				0,40
99	Senegal								0,39			0,39
100	Vietnam										0,17	0,17
	Total	138.674,61	231.184,22	274.709,81	383.152,05	405.880,90	419.451,80	845.074,34	932.941,36	934.450,43	1.346.515,87	

Font: elaboració pròpia. Subdirección General de Comercio Exterior de Material de Defensa y de Doble Uso.

Taula 6. Exportacions espanyoles de material de defensa per categories de productes (en milers d'euros corrents)

	Descripció	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	TOTAL	%
1	Aeronaus militars	215.174,65	222.783,47	208.170,09	122.972,51	201.403,57	321.918,38	415.682,39	1.708.105,05	32 %
2	Vaixells de guerra			464,60	445.947,71	408.553,64	258.906,95	448.734,15	1.562.607,05	30 %
3	Equips de formació d'imatge o contramesura	17.563,20	78.596,04	84.637,05	63.659,02	73.596,92	77.473,27	168.291,05	563.816,55	11 %
4	Combustibles i explosius militars	82.889,31	16.289,90	35.823,86	69.525,77	87.763,84	8.171,62	91.480,73	391.945,03	7 %
5	Bombes, coets, torpedes, míssils	18.246,39	24.244,63	15.923,34	51.175,41	88.578,75	98.951,26	72.156,70	369.276,48	7 %
6	Vehicles terrenys militars	30.414,03	37.586,80	43.034,14	39.755,05	35.654,88	126.639,32	42.500,38	355.584,60	7 %
7	Equips electrònics	9.414,42	7.343,65	20.863,17	11.325,76	6.114,13	6.085,42	48.004,86	109.151,41	2 %
8	Municions i components	330,18	13.625,88	7.323,10	9.104,54	18.132,14	16.770,97	17.848,90	83.135,70	2 %
9	Armes o armament (calibre superior 12,7 mm)	5.376,46	2.034,99	165,46	4.629,49	4.601,35	5.581,70	10.462,48	32.851,92	1 %
10	Armes de foc (calibre 12,7 mm i inferiors)	2.106,36	2.000,31	959,16	3.711,92	2.182,42	5.673,59	14.546,41	31.180,16	1 %
11	Equip lògic (software)	130,72	302,14		6.287,71	604,37	5.522,93	13.475,05	26.322,91	0 %
12	Sistemes de direcció de tir	56,18	1.055,92	134,09	6.754,54	3.484,65	786,47	2.961,26	15.233,09	0 %
13	Tecnologia			688,00	8.831,47	1.042,05	0,50	150,00	10.712,02	0 %
14	Equips d'entrenament i simulació			1.219,62	1.219,91				2.439,54	0 %
15	Equips i construccions blindades			1,77	152,67	1.228,67	912,15		2.295,26	0 %
16	Material paramilitar o de seguretat	1.393,47							1.393,47	0 %
17	Equips i materials diversos						969,90		969,90	0 %
18	Agents toxicològics i materials radioactius	2,89	31,80				105,00	113,00	252,69	0 %
19	Peces de forja i foneria			44,35	20,86			24,17	89,38	0 %
20	Equips per a la producció							84,35	84,35	0 %
21	Sistemes d'armes d'energia cinètica								0,00	0 %
22	Sistemes d'armes d'energia dirigida								0,00	0 %
23	Equips criogènics i superconductors								0,00	0 %
	Total	383.098,25	405.895,51	419.451,80	845.074,34	932.941,36	934.469,43	1.346.515,87	5.267.446,55	100

Font: elaboració pròpia. Subdirección General de Comercio Exterior de Material de Defensa y de Doble Uso.

Taula 7. Exportacions espanyoles de material de defensa a països amb un Índex de Desenvolupament Humà Mitjà i Baix, als països de l'OCDE i la Unió Europea (en milers d'euros corrents)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2007	2007	2008	2009
Països amb IDH mitjà i baix	19.275	34.903	14.310	29.665	27.673	121.383	29.775	16.773	124.769	103.748
%	14 %	15 %	5 %	8 %	7 %	29 %	4 %	2 %	13 %	8 %
OCDE	99.490	160.980	244.934	330.680	330.240	260.316	547.274	641.642	666.506	945.829
%	72 %	70 %	89 %	86 %	81 %	62 %	65 %	69 %	71 %	70 %
UE- 27	49.668	131.906	229.414	315.378	322.885	251.020	242.718	337.607	380.644	530.473
%	36 %	57 %	84 %	82 %	80 %	60 %	29 %	36 %	41 %	39 %
OTAN	97.946	157.737	244.271	327.882	328.719	259.713	529.705	599.858	658.947	870.418
%	71 %	68 %	89 %	86 %	81 %	62 %	63 %	64 %	71 %	65 %

Font: elaboració pròpia. Subdirección General de Comercio Exterior de Material de Defensa y de Doble Uso .

ANNEX II

Taula 8. Exportacions espanyoles de productes i tecnologies de doble ús (en milers d'euros corrents)

Països		1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2000-2009
1	EUA	14.301,37	97.730,09	127.524,32	3.776,26	64.733,49	2.451,25	1.056,26	28.106,26	48.966,67	58.651,18	37.213,78	4.268,15	376.748
2	Singapur	142.935,40	150.898,60	129.058,74	29.119,71		3,36	0,05	0,16	2,00	1,88	11,40	0,22	158.198
3	Iran		218,43	1.117,82	1.474,86	3.086,66	6.555,92	5.748,70	1.601,82	2.162,30	24.896,17	61.953,31	38.983,60	147.581
4	Xina	1.985,59	41.353,30	14.022,41	3.315,51	3.973,18	1.015,07	13.417,45	13.046,52	7.829,89	7.943,52	14.400,75	9.646,14	88.610
5	Brasil	4.258,41	872,21	903,31	2.073,71	1.682,03	879,90	4.660,34	3.614,49	3.150,30	6.841,54	6.758,84	2.944,86	33.509
6	Veneçuela	2.056,55	1.852,48	2.812,83	3.256,18	3.759,34	3.139,24	3.422,75	2.633,25	2.640,53	3.026,37	4.105,15	4.308,25	33.104
7	Líbia			2.507,56	518,01			0,66			49,16	11.252,53	12.700,13	27.028
8	Tailàndia	3.746,80	11.849,19	18.887,55	7.484,85	5,54	3,30	1,42	381,50	2,95	17,09	7,97	22,88	26.815
9	Argentina	395,35	660,97	1.230,10	1.683,95	753,93	997,29	877,61	312,82	428,27	1.098,32	2.208,97	7.113,65	16.705
10	Turquia	15,31	1.022,59	4.554,48	2.328,37	258,89	966,65	1.209,64	379,51	1.638,54	559,39	2.078,69	922,01	14.896
11	Cuba	0,73	50,32	38,83	20,32	37,10	2,40	1.003,35	1.473,18	4.201,41	2.470,95	2.410,91	3.069,58	14.728
12	Índia		1.194,07	153,64	625,93		2.757,99	1.640,80	1.628,83	6,10	1.153,57	380,33	1.533,44	9.881
13	Rússia	30,18	9,86	356,38	1.056,34	19,73	0,10		832,32	459,24	399,70	337,62	5.674,26	9.136
14	Marroc	123,36	100,74	89,56	258,01	156,96	250,46	2.332,89	474,11	384,78	513,30	1.731,18	1.035,94	7.227
15	Mèxic	1.083,20	147,43	626,12	485,17	7,15		610,43	905,28	3.456,70	425,00	466,63	178,89	7.161
16	Polònia		38,95	2.918,24	2.799,43	182,96	150,62	977,61				0,00		7.029
17	Israel	131,39	128,03	822,73	99,20	152,56	244,29	1.515,64	41,32	1.587,32	576,81	801,57	622,28	6.464
18	Bielorússia			1.102,08	4.472,91							0,00		5.575
19	Algèria	80,22	800,67	2.065,57	770,59	290,61	642,45	591,94	106,79	83,46	312,01	241,65	192,05	5.297
20	Taiwán	6.739,75	9.255,13	0,35	2.501,18	198,17	38,60	1,69	1,18	0,95	82,99	2.047,01	102,39	4.975
21	Sud-àfrica	1.203,71	217,87	118,78	362,93	246,60	276,66	602,16	257,73	195,45	1.362,02	199,57	343,64	3.966
22	Uruguai	420,25	102,17	3.214,93	133,20	144,53			1,13	20,91	29,11	43,74	77,04	3.665
23	Malàisia	1.374,26	491,63	667,66	458,84	93,46	163,73	1.758,66	113,56	115,42	12,79	0,00	0,18	3.384

Països		1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2000-2009
24	Corea del Sud	1.212,03	3.990,47	141,91	520,02	148,40		26,50	1.203,00	1,35		1.128,80		3.170
25	Nigèria	175,66	132,85		335,30	153,58	283,81	56,16	276,84	454,88	239,94	411,84	420,33	2.633
26	Lituània	277,28		2.181,94			0,01	0,05				0,00		2.182
27	Colòmbia	8.800,33	171,28	108,16	69,88	166,80	106,55	347,75	25,27	23,89	1.002,72	122,69	192,06	2.166
28	Ucraïna			877,41	1.145,87						21,60	0,00		2.045
29	Antilles Holandeses	0,40			97,07	395,62	159,51	565,43	265,61	276,13		0,00		1.759
30	Suïssa	6.833,66			0,04	4,26	502,35	6,14	17,98	0,01	19,23	359,99	837,73	1.748
31	Japó	4.628,32	536,55		128,35			2,07	516,80	80,73	617,58	153,16	0,75	1.499
32	Egipte	4,87	471,30	459,83	569,61				0,87	47,84	0,53	313,34	81,58	1.474
33	Països Baixos	2,69						3,00			416,86	489,12	515,19	1.424
34	Indonèsia				729,72		0,24					607,00		1.337
35	Noruega	2,19				2,13	32,04	557,23		72,86	111,45	208,15	319,87	1.304
36	Trinitat i Tobago				1.287,99						1,12	0,83		1.290
37	Romania		14,38	28,75	354,04	141,02	162,11	327,71	150,15	57,93		0,00		1.222
38	Paraguai		10,48	5,51	60,04	44,17	32,71		13,36	7,83	345,39	580,54	78,91	1.168
39	Aràbia Saudita	60,90	551,29	112,69	7,29	0,41	239,94		1,35	93,47	154,75	158,71	229,43	998
40	Xile	2.988,34	223,02	23,72	7,18	38,28	5,69	22,35	10,07	27,03	4,43	6,41	702,27	847
41	Perú	693,65	99,29	19,80	24,98	51,76	22,63	6,03	20,32	14,56	625,40	26,06	21,75	833
42	Etiopía							0,11	0,09	9,88	48,62	134,19	542,57	735
43	Burkina Faso	27,29		23,05	91,83	108,11	144,00		81,68	82,76	117,81	35,64		685
44	Tunísia	10,51	31,75	3,48	30,09			31,45	6,76	28,67	11,93	550,19	13,66	676
45	Regne Unit											0,00	591,39	591

Països		1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2000-2009
46	Síria		554,39		0,19	0,20	0,91			0,15	1,39	28,09	499,27	530
47	Mali		6,52	62,33	75,99	141,72	19,44	163,26		13,03	14,58	0,00	25,92	516
48	Qatar			496,75				0,10				0,00		497
49	Bulgària			137,33	247,06	2,50	57,88	1,62	15,80	2,53		0,00		465
50	Emirats Àrabs Units	1.836,57	359,56	1,35		0,01		1,46	1,39	297,10	0,09	0,07	22,77	324
51	Filipines	17,04	32,81	22,89	38,32	17,29	34,41	151,38	39,98	8,04		1,12		313
52	Canadà	23,34	9,98			13,09	0,34	6,18		5,45		216,46	46,70	288
53	Kenya	0,24	30,26	5,49	3,33	27,18	89,55	65,16	5,40	0,53	29,92	0,00		227
54	Hongria		117,22	7,21	22,14	26,02	143,80					0,00		199
55	Eslovàquia	20,60			158,43		3,80					0,00		162
56	Alemanya				63,84			0,10				0,00	88,16	152
57	República Dominicana	3,96		4,92	0,15	7,97	6,61	62,89	15,23	14,43	15,95	11,65		140
58	Jordània	0,05	0,29		63,00		7,45	36,50	20,25		7,72	0,00	3,27	138
59	Austràlia	107,41		100,25	5,89	0,61	5,12	1,55	0,16	8,61	1,70	3,34	3,68	131
60	Guatemala				7,08		13,17	54,00	2,39	44,56		0,00		121
61	Costa Rica		2,31			6,34		38,64	26,91	15,06	14,65	0,00		102
62	Andorra	49,40										0,00	80,90	81
63	França	0,57	52,61			69,07						0,00		69
64	Panamà	8,58		14,06		13,29			6,79	8,64	7,57	0,00	10,68	61
65	Senegal	55,09	0,22	2,52	13,70	10,26	1,65	32,40		0,02		0,00	0,12	61
66	Servia i Montenegro							58,00				0,00		58
67	República Txeca				12,18	13,15	26,30					0,00		52
68	Equador				4,94	10,46	11,28	20,11		0,39		0,38		48
69	Geòrgia											30,53		31

Països		1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2000-2009
70	Mauritània											4,03	18,14	22
71	Bolívia			6,14		0,83	0,05		0,03			0,04	10,71	18
72	Portugal	389,58										0,00	11,43	11
73	Pakistan		0,23	2,48	1,62		0,51	4,01		0,13		0,00		9
74	Croàcia						2,39	1,02	2,45	1,04		0,88	0,83	9
75	Bòsnia i Hercegovina				1,53	0,34	0,09	2,89		0,19	0,42	0,44	2,41	8
76	Nova Ze-landa	10,34	0,35		0,04	0,20		0,44	1,68	0,66	1,14	3,77	0,16	8
77	Eslovènia				0,01	0,98	5,14					0,00		6
78	Zimbabwe	440,48		6,03								0,00		6
79	Kuwait	0,31					1,08			1,18	0,10	1,51	1,41	5
80	Bangla Desh										0,13	0,00	4,27	4
81	Vietnam						0,50		0,21	0,63	0,05	0,57	1,59	4
82	El Salvador									3,46		0,00		3
83	Rwanda									0,31		0,92	0,18	1
84	Ghana		579,12			0,19			0,11	0,11	0,08	0,00	0,36	1
85	Puerto Rico					0,83						0,00		1
86	Illes Maurici								0,28	0,03		0,07	0,19	1
87	Iemen					0,07	0,09			0,15	0,15	0,00	0,07	1
Total		209.563,48	326.973,20	319.649,96	75.254,20	81.400,03	22.662,40	44.083,68	58.640,93	79.039,40	114.257,84	154.242,11	99.120,26	

Font: elaboració pròpia. Subdirección General de Comercio Exterior de Material de Defensa y de Doble Uso.

ANNEX III

Taula 9. Exportacions espanyoles d'armes i municions, les seves parts i accessoris (en milers d'euros corrents)

	Països	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2000-2009
1	EUA	35.250,33	35.042,13	51.160,60	52.056,20	48.464,20	31.341,13	37.775,24	43.890,48	43.864,20	33.054,00	411.898,51
2	Regne Unit	4.052,88	4.828,24	5.332,53	5.719,30	5.930,80	7.175,21	9.299,69	10.364,82	10.903,80	9.390,60	72.997,87
3	França	3.859,35	5.010,15	4.841,10	4.372,60	5.987,10	6.732,75	7.671,35	8.227,44	13.426,60	12.021,50	72.149,94
4	Alemanya	2.933,43	3.600,58	4.426,11	3.992,00	4.207,50	4.401,36	6.507,85	9.294,55	9.439,20	8.118,10	56.920,68
5	Portugal	5.888,39	5.416,73	5.803,37	5.454,30	5.536,40	5.524,89	5.452,28	4.397,16	7.055,00	5.228,70	55.757,22
6	Dinamarca	1.270,13	690,50	841,84	1.468,90	1.080,70	1.212,33	2.228,22	9.539,74	7.324,70	8.385,00	34.042,06
7	Itàlia	1.941,86	1.815,95	4.446,00	2.953,60	3.207,10	4.268,87	2.297,04	2.924,48	4.441,10	3.271,90	31.567,90
8	Ghana	1.938,51	3.531,40	2.771,48	3.442,50	3.130,40	2.690,68	3.257,74	3.580,16	3.646,10	3.462,20	31.451,17
9	Bèlgica	397,48	397,40	595,52	898,60	5.369,60	5.975,63	4.815,74	1.088,30	3.484,40	4.443,40	27.466,07
10	Turquia	4.411,41	1.205,08	3.211,65	2.679,80	1.623,60	1.324,64	1.293,30	2.342,40	2.329,20	2.966,10	23.387,18
11	Rússia	251,21	533,49	605,99	758,00	909,00	1.379,61	1.799,48	4.017,17	4.791,90	2.344,20	17.390,05
12	Països Baixos	622,79	952,23	775,24	650,90	831,90	1.504,78	1.702,38	5.352,53	969,10	591,20	13.953,05
13	Veneçuela	2.238,83	2.144,78	1.601,75	1.095,20	939,10	2.353,21	712,34	707,65	931,90	1.072,90	13.797,66
14	Grècia	1.374,02	1.402,72	1.127,81	1.251,80	1.716,10	1.588,07	1.115,22	1.492,79	1.492,70	1.170,20	13.731,43
15	Irlanda	231,27	374,36	562,19	348,60	564,60	670,67	801,16	5.991,38	1.504,50	2.444,40	13.493,13
16	Austràlia	1.248,65	932,96	1.052,55	968,70	964,00	1.622,57	1.480,53	1.640,39	1.738,00	1.619,70	13.268,05
17	Finlàndia	628,36	832,10	1.071,28	841,30	889,60	1.157,38	1.211,12	1.834,89	2.181,20	2.046,10	12.693,33
18	Perú	726,46	1.165,81	1.069,83	1.189,20	772,90	999,98	1.553,22	909,72	1.675,70	1.241,40	11.304,22
19	Noruega	809,34	799,66	956,86	1.086,50	966,30	955,21	1.053,78	1.614,85	1.862,80	1.098,10	11.203,40
20	Mèxic	36,77	650,58	161,37	934,20	810,30	1.731,61	1.701,84	2.205,30	1.861,90	1.098,00	11.191,87
21	Sud-àfrica	82,34	315,47	1.039,68	1.202,30	971,60	726,84	1.141,87	1.044,65	2.545,80	2.055,10	11.125,65
22	Suècia	599,09	893,83	1.171,63	1.062,40	945,60	1.097,38	957,90	1.036,19	1.420,70	1.042,20	10.226,92
23	Marroc	310,50	649,77	928,77	804,30	1.189,40	1.278,78	828,43	1.532,09	1.216,40	1.304,60	10.043,04

Països		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2000-2009
24	Índia		3,49		0,80			1.647,12	232,36	1.618,90	6.031,40	9.534,07
25	Guinea	238,84	862,80	711,15	188,20			326,79	1.402,17	2.569,30	2.965,80	9.265,05
26	Suïssa	124,87	214,80	418,14	218,10	181,60	236,64	145,10	136,85	3.948,00	3.163,90	8.788,00
27	Polònia	1.034,74	519,80	657,25	931,70	422,00	282,01	264,27	1.726,09	1.447,20	862,40	8.147,46
28	Japó	814,34	1.056,78	747,22	881,40	740,30	267,65	378,25	677,03	1.542,00	1.039,70	8.144,67
29	Ucraïna	172,68	222,03	427,67	402,30	262,40	485,31	805,75	1.242,02	2.138,90	1.485,50	7.644,56
30	Xile	1.049,06	1.180,11	1.062,58	831,60	372,50	435,03	770,21	571,94	805,20	499,00	7.577,23
31	Emirats Àrabs Units	166,05	380,58	462,94	822,70	561,60	282,17	774,80	1.377,48	844,60	1.283,70	6.956,62
32	Àustria	334,28	524,59	469,82	485,10	665,30	612,45	824,41	1.060,67	973,20	758,40	6.708,22
33	Canadà	547,89	489,45	734,99	1.555,60	589,20	155,33	228,03	794,97	927,60	536,30	6.559,36
34	Argentina	1.730,49	1.405,12	16,61	120,70	237,00	413,13	280,60	297,28	468,10	954,60	5.923,63
35	Israel	226,57	165,99	298,16	289,30	106,40	173,64	247,27	274,08	1.103,50	2.909,10	5.794,01
36	Nueva Zelanda	313,09	270,46	309,87	595,60	519,60	782,52	879,32	522,88	841,00	699,90	5.734,24
37	Bulgària	153,52	289,23	258,50	199,60	559,70	480,58	347,57	314,14	1.104,20	221,20	3.928,24
38	Aràbia Saudita	241,29		31,18	177,40	256,60	600,99	1.065,16	185,81	605,00	707,50	3.870,93
39	República Txeca	204,92	205,50	253,43	328,00	175,60	314,82	507,13	640,72	676,50	498,10	3.804,72
40	Angola			51,85			62,76	62,93	208,57	1.897,10	1.394,40	3.677,61
41	Guinea Bissau	7,43	181,07	73,76	145,90	93,60	350,92	474,23	986,23	756,90	362,90	3.432,94
42	Kuwait	26,88	1.743,90	95,42	49,80	0,30	58,44	55,40	222,93	212,70	802,10	3.267,87
43	Eslovènia	34,65	41,00	38,13	40,10	39,90	52,94	40,29	2.747,21	76,90	119,80	3.230,92
44	Paraguai	434,34	252,98	279,05	162,50	352,30	405,31	329,23	494,95	289,20	224,20	3.224,06
45	Brasil	202,74	231,50	102,71	452,70	212,40	23,61	54,56	268,97	873,90	637,40	3.060,49
46	Líban	264,55	268,96	116,09	194,80	159,10	156,76	232,93	279,43	206,20	1.131,30	3.010,12
47	Xipre	370,29	315,10	307,64	182,00	337,70	174,01	205,09	341,56	403,20	311,30	2.947,89

Països		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2000-2009
48	Hongria	197,02	178,62	360,74	371,20	253,60	217,91	226,39	257,68	499,00	257,50	2.819,66
49	Tailàndia	39,33	10,94	46,30	54,60	1.000,30	11,33	325,27	222,66	223,40	724,50	2.658,63
50	Colòmbia	32,36	78,25	26,95	35,70	49,00	201,49	168,85	1.308,26	220,70	447,70	2.569,26
51	Bolívia	241,62	491,78	189,14	139,20	181,60	223,43	336,31	421,77	280,00		2.504,85
52	Andorra	179,97	194,73	266,47	288,70	350,40	197,82	185,27	190,42	240,70	147,40	2.241,88
53	Romania	138,31	208,51	295,52	277,20	404,40	343,78	209,65	24,73	63,70	187,90	2.153,70
54	República Centreafricana	176,31	145,72	223,01	93,20	185,40	159,54	249,67	242,88	224,30	341,10	2.041,13
55	Guatemala	53,24	142,57	99,14	159,20	171,80	241,14	344,20	241,23	305,20	181,20	1.938,92
56	Hong Kong	3,43	35,59	1,67	3,50	23,30	70,80	141,94	180,57	635,10	710,60	1.806,50
57	Mauritània	52,10	194,63	187,36	128,00	191,40	394,86	145,59	52,72	345,90	72,10	1.764,66
58	Guinea Equatorial	1.096,63	273,42	7,95	0,20		0,10	326,80				1.705,10
59	Filipines	402,72	25,23	255,07	283,90	167,50	12,79	64,08	50,56	143,60	262,10	1.667,55
60	Uruguai	156,10	168,45	26,07	47,40	22,60	132,23	149,43	143,19	367,50	437,10	1.650,07
61	Lituània	40,18	54,00	84,54	71,10	99,30	121,60	224,15	284,17	394,30	237,00	1.610,34
62	Namíbia	78,47	80,67	274,44	75,60	130,20	197,73	166,36	57,44	342,10	165,30	1.568,31
63	Kazakhstan		10,54	26,47	49,40	64,20	131,94	193,63	363,02	427,10	225,30	1.491,60
64	República Dominicana	67,16	192,81	153,75	192,60	185,00	156,87	148,91	45,77	74,90	263,20	1.480,97
65	Corea del Sud	302,91	204,63	84,35	137,10	72,40	126,67	107,04	214,16	61,30	155,70	1.466,26
66	Malàisia	29,66	29,20	72,10	80,90	173,60	130,04	122,69	194,12	604,30	6,30	1.442,91
67	Mali								547,56	462,60	352,60	1.362,76
68	Burkina Faso	117,35	53,70	66,83	127,80	76,70	87,04	139,54	153,62	231,00	144,80	1.198,38
69	Iran	51,65		27,40			52,27	161,52	38,06	128,50	715,10	1.174,50
70	Eslovàquia	39,24	15,00	114,26	101,80	155,50	83,82	152,42	121,31	195,90	108,10	1.087,35
71	Camerun		50,00	46,69	100,20	148,00	251,15	33,20	37,70	150,70	237,40	1.055,04
72	Egipte	150,60	240,89	254,57	94,40	66,70		49,46	83,08	106,30	1,70	1.047,70

Països		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2000-2009
73	Senegal	90,92	138,05	104,08	96,10	48,50	95,41	50,91	244,36	141,40	19,20	1.028,93
74	Cuba	313,28	86,81	80,96	42,20	121,20	101,27	97,01	36,81	50,70	39,10	969,34
75	Letonia	95,89	96,85	61,80	82,80	128,70	39,25	121,09	147,57	138,80	53,40	966,15
76	Malta	184,35	257,71	193,53	128,60	47,00	29,45	23,30	55,28	0,60	28,60	948,42
77	Equador	30,17	4,48	203,18	80,80	58,10	59,25	178,22	244,59	12,50	49,00	920,29
78	Tunísia	36,62	18,67	49,02	28,20	38,70	35,85	37,65	149,98	227,90	228,50	851,09
79	Croàcia	45,09	38,39	67,74	46,60	53,50	87,67	106,89	164,85	108,80	118,00	837,53
80	Taiwán	10,20	77,47	49,56	28,10	81,10	154,83	101,84	53,01	124,60	117,90	798,61
81	Nicaragua			17,39	22,90	45,60	0,81	46,88	59,35	164,10	412,70	769,73
82	Costa Rica	66,11	40,25	81,44	114,60	103,80	24,62	79,59	129,62	41,50	32,90	714,43
83	Honduras				46,30	70,90	67,83	79,58	184,78		155,10	604,49
84	Estònia	30,74	24,13	11,99	21,30	29,60	29,73	33,00	106,46	133,20	33,60	453,75
85	Albània	6,14		1,23		34,00	141,69	108,21	41,40	48,00	42,50	423,17
86	Macedonia	1,74		46,56	18,00				127,94	102,90	106,80	403,94
87	Bòsnia i Hercegovina	92,03	132,06	0,64		50,10		47,50			78,80	401,13
88	Líbia									86,70	220,00	306,70
89	Servia	23,80	3,55			16,30	14,17	13,36	13,00	102,40	116,60	303,18
90	Costa d'Ivori		102,66	118,92	79,70	1,10						302,38
91	El Salvador	90,07			39,20	47,10	24,20			95,00		295,57
92	Gabon	11,87	45,74		29,10			0,32	4,94	187,70	10,10	289,77
93	Jamaica					111,40		30,38	55,34		48,20	245,32
94	Panamà	3,99		4,96	2,60	3,70	3,10	25,54	50,35	71,00	69,00	234,24
95	Luxemburg	53,35	56,04	47,69	42,10	17,70			9,00			225,88
96	Jordània	25,20			192,40			7,68				225,28
97	Geòrgia			0,68				2,46	50,07	112,20	57,30	222,71

Països		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2000-2009
98	Zàmbia	3,71	5,32	3,95	2,70	46,30	4,05	4,31	7,95	7,80	119,90	205,99
99	Pakistan						4,02	73,73	85,10	18,40	18,00	199,25
100	Singapur	111,84	16,78	24,26	21,40	1,30	2,35	4,77	2,68		4,70	190,08
101	Trinitat i Tobago				7,60	7,10	30,04	41,04	19,21	40,30	35,80	181,09
102	Xina	31,16		24,32	49,20				67,92			172,60
103	Islàndia	43,18	7,00	9,10	2,50	6,30	2,76	29,64	22,75	12,60	22,60	158,43
104	Qatar	158,16										158,16
105	Polinèsia Francesa	2,02	8,53	11,02	13,00	12,30	6,18	27,28	23,93	8,10	21,30	133,66
106	Oman							80,72	51,31			132,03
107	San Marino	1,63	1,12	38,65	23,00	25,00	19,60	16,00				125,00
108	Indonèsia	1,99	55,86	3,46	0,90			12,10	8,80	1,40	35,50	120,01
109	Tanzània						66,04		11,69	41,20		118,93
110	Montenegro							8,30	32,67	68,70	9,20	118,87
111	Zimbabwe	38,24	62,73	2,48		2,00						105,45
112	Botswana					2,80	11,60	13,02	14,47	32,50	19,00	93,39
113	Nova Caledonia						22,72		34,52	13,40	15,20	85,84
114	Sri Lanka	38,04			4,20	21,70	6,18	2,60			5,10	77,82
115	Gibraltar	6,89	3,49	13,92	2,30	7,30	9,16	0,36	1,57	2,60	3,80	51,39
116	Togo	44,76										44,76
117	Maurici	20,31			2,80	14,60						37,71
118	Algèria				32,90							32,90
119	Liechtenstein		7,51			22,10						29,61
120	Sierra Leone		28,09									28,09
121	Surinam				0,20						25,80	26,00
122	Antilles Holandeses							3,37		5,70	16,80	25,87

Països		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2000-2009
123	Uzbekistán										25,20	25,20
124	Chad									24,00		24,00
125	Armènia		1,86					0,65	6,12	1,80	7,00	17,43
126	Aruba		9,90	0,29								10,19
127	Moldàvia				0,20					3,20	5,50	8,90
128	Uganda		5,26					3,30				8,56
129	Ciutat del Vaticà				8,50							8,50
130	Sudan				6,00	2,20						8,20
131	Corea del Nord				3,30		3,70					7,00
132	Kenya									6,60		6,60
133	Barbados				4,40							4,40
134	Illes Feroe	2,79										2,79
135	Granada							1,05	1,22			2,27
136	Vietnam						0,20				0,70	0,90
137	Nigèria				0,80							0,80
138	Moçambic			0,41								0,41
139	Illes Marianes del Nord					0,40						0,40
140	Afganistan								0,35			0,35
141	Bangla Desh					0,30						0,30
142	Caimán			0,14								0,14
Total		85.159,56	88.427,33	107.943,43	108.699,40	109.305,60	99.164,68	113.490,19	149.833,14	165.402,60	147.879,60	

Font: elaboració pròpia. Base de datos ESTACOM de Instituto de Comercio Exterior.

Taula 10. Exportacions espanyoles d'armes de caça i tir esportiu (en milers d'euros corrents)

1	EUA	5.795,05	9.892,06	15.687,10
2	Ghana	2.773,07	3.543,07	6.316,14
3	República de Guinea (Guinea Conakry)	1.827,96	4.135,09	5.963,05
4	Turquia	1.912,99	3.217,83	5.130,82
5	Ucraïna	1.850,43	1.223,16	3.073,58
6	Sud-àfrica	1.362,15	1.293,84	2.656,00
7	Perú	1.102,44	1.424,32	2.526,76
8	Japó	1.129,47	1.095,93	2.225,40
9	Rússia	1.227,06	987,26	2.214,32
10	Austràlia	710,32	1.381,15	2.091,47
11	Marroc	1.004,34	975,69	1.980,03
12	Noruega	683,84	772,62	1.456,46
13	Líban	348,12	1.087,24	1.435,36
14	Veneçuela	535,57	784,70	1.320,27
15	República Centreafricana	250,90	753,09	1.003,99
16	Argentina	126,81	739,44	866,25
17	Mèxic	582,98	274,73	857,71
18	Xile	431,43	322,81	754,23
19	Nova Zelanda	508,12	222,11	730,23
20	Tailàndia	80,05	630,104	710,15
21	Colòmbia	211,84	471,28	683,12
22	Mali	231,79	356,68	588,47
23	Canadà	457,80	115,70	573,49
24	Guinea Bissau	149,30	374,85	524,15

25	Mauritània	509,36		509,36
26	Namíbia	312,96	181,67	494,63
27	Angola	257,70	208,54	466,24
28	Camerun	212,68	247,24	459,92
29	Guatemala	318,29	140,06	458,34
30	Uruguai	291,09	165,08	456,17
31	Filipines	174,17	173,43	347,60
32	Tunísia	173,85	164,75	338,60
33	Guinea Equatorial	73,89	255,64	329,53
34	Paraguai	223,11	99,33	322,45
35	Pakistan	25,96	269,99	295,95
36	Malàisia	295,59	0,24	295,83
37	Burkina Faso	137,44	149,75	287,19
38	Suïssa	225,39	39,71	265,10
39	Nicaragua	172,93	80,91	253,84
40	Taiwán	124,62	117,85	242,47
41	Corea del Sud	61,28	157,30	218,58
42	Geòrgia	129,85	82,45	212,30
43	Bolívia	212,08		212,08
44	Hondures		164,78	164,78
45	Senegal	141,43	23,24	164,67
46	Panamà	73,20	66,06	139,26
47	Equador		136,15	136,15
48	França		134,29	134,29
49	Israel		127,57	127,57

50	Emirats Àrabs Units		127,52	127,52
51	Kazakhstan	50,80	76,23	127,04
52	Tanzània	122,01		122,01
53	Kuwait	15,64	91,26	106,90
54	Jamaica		96,39	96,39
55	Servia	0,08	81,36	81,43
56	Gabon	78,81		78,81
57	Bòsnia i Herzegovina		60,534	60,53
58	Islàndia	13,54	25,99	39,52
59	Croàcia	3,23	23,46	26,69
60	Letònia		26,64	26,64
61	França (Nova Caledònia)	26,19		26,19
62	Surinam		22,87	22,87
63	Andorra	5,03	12,03	17,05
64	França (Guadalupe)	9,80	7,17	16,97
65	Txad	16,93		16,93
66	Armènia	2,18	8,50	10,68
67	Moldàvia	3,78	6,236	10,02
68	Kenya	6,61		6,61
69	Azerbaidjan		5,55	5,55
70	Costa Rica		5,51	5,51
71	Mònaco		1,2	1,20
Total		29.795,31	39.939,19	

Font: elaboració pròpia. Subdirección General de Comercio Exterior de Material de Defensa y de Doble Uso.

ANNEX IV. DEFINICIONS

Armes convencionals

Armes que no son biològiques, químiques o nuclears.

Armes convencionals pesades

Armes de gran volum que no poden ser transportades per una persona o un grup de persones; per exemple avions, vaixells, submarins, tancs, vehicles, artilleria, canons, metralladores, etc.

Armes petites i lleugeres

Armes petites:

Es defineix com arma petita aquella destinada a ús de membres individuals de forces armades o cossos de seguretat.

Revòlvers i pistoles automàtiques; rifles i carrabines; subfusells; fusells d'assalt; metralladores lleugeres.

Armes lleugeres:

Es defineix com arma lleugera aquella destinada a l'ús de diversos membres de forces armades o de cossos de seguretat actuant com grup.

Metralladores pesades; llançadores portàtils de granades, amb o sense suport; canons antiaeris portàtils; canons contracarro portàtils; canons sense reculada; llançadors de sistemes portàtils de míssils antiaeris; morters de calibre inferiors a 100 mm.

Codi aranzelari (TARIC) 93:

9301: Armes de guerra, excepte els revòlvers, pistoles i armes blanques.

9302: Revòlvers i pistoles, excepte els de les partides 93.03 o 93.04.

9303: Les altres armes de foc i artefactes similars que utilitzin la deflagració de la pólvora (per exemple: escopetes i rifles de caça, armes d'avantcàrrega, pistoles llançacoets i altres artefactes projectats únicament per a llançar coets de senyals, pistoles i revòlvers de salva i de "matarife" o canons llançacaps).

9303: Armes d'avantcàrrega.

9304: les altres armes (per exemple: fusells, rifles i pistoles de moll).

9305: Parts i accessoris dels articles de les partides 93.01 a 93.04.

9306: Bombes, granades, torpedes, mines, míssils, cartutxos i altres municions i projectils i les seves parts, incloses les postes, perdigons i tacs per a cartutx.

9307: Sabres, espases, baionetes, llances i altres armes blanques, les seves parts o fundes.

Material de defensa

En el cas espanyol el material de defensa està organitzat en 23 categories.

Categoria 1: Armes amb canó d'ànima llisa amb un calibre inferior a 20 mm.

Fusells, carrabines, revòlvers, pistoles, pistoles metralladores, metralladores, silenciadors, carregadors, visors i apagafofonades.

Categoria 2: Armes amb canó d'ànima llisa amb calibre igual o superior a 20 mm.

Armes de foc (incloses les peces d'artilleria), obusos, canons, morters, armes contra carro, llança projectils, llançaflames, canons sense reculada, dispositius per a la reducció de la signatura, projectors o generadors militars per a fums, gasos material pirotècnic i visors.

Categoria 3: Municions, dispositius i components. Municions per a les armes sotmeses a control pels articles 1, 2, o 12. Dispositius per a l'armat dels esquers, s'inclouen les beines, les baules, les cintes, les fonts d'alimentació d'elevada potència de sortida, els sensors, les submunicions.

Categoria 4: Bombes, torpedes, coets, míssils. Bombes, torpedes, magranes, pots de fums, coets, mines, míssils, càrregues de profunditat, càrregues de demolició, "productes pirotècnics", cartutxos i simuladors, granades fumígenes, bombes incendiàries, toveres de coets de míssils i puntes d'ogiva de vehicles de reentrades.

Categoria 5: Sistemes de direcció de tir. Visors d'armes, ordinadors de bombardeig, equip de punteria per a canons, sistemes de control per a armes i sistemes d'adquisició de dades, de vigilància o rastreig, reconeixement o identificació.

Categoria 6: Vehicles tot terrenys. Carros i altres vehicles militars armats i vehicles militars equipats amb suports per a armes o equips per al sembrat de mines, vehicles blindats amfibis, els pneumàtics a prova de bala.

Categoria 7: Agents químics o biològics tòxics. Agents biològics i materials radioactius, agents nerviosos, vesicants, gasos lacrimògens.

Categoria 8: Materials energètics i substàncies relacionades. Explosius, propulsants, productes pirotècnics, combustibles

i substàncies relacionades, perclorats, clorats i cromats, oxidants, aglomerants, additius i precursors.

Categoria 9: Bucs de guerra.

Bucs de combat i bucs de superfície o subaquàtics, equips navegables, motors diesel dissenyats especialment per a submarins, motors elèctrics dissenyats especialment per a submarins, aparells de detecció subaquàtica, xarxes antisubmarins i antitorpedes.

Categoria 10: Aeronaus.

Aeronaus de combat, vehicles aeris no tripulats, motors aeronàutics, vehicles aeris teledirigits, abastadors de combustible, equips de respiració pressuritzats, paracaigudes, sistemes de pilotatge automàtic.

Categoria 11: Equips electrònics.

Equips de contra mesura i contra mesura electrònics, material acústic submarí, equips de seguretat de dades, equips que utilitzin xifrat, equips de guiatge i navegació.

Categoria 12: Sistemes d'armes d'energia cinètica.

Sistemes d'armes d'energia cinètica, instal·lacions d'assaig i d'avaluació i models de prova, sistemes de propulsió, sistemes de recerca d'objectius, de guiatge o de propulsió derivada per a projectils.

Categoria 13: Equips i construccions blindades.

Planxes de blindatge, construccions de materials metàl·lics o no, cascos militars, vestuari i peces de protecció.

Categoria 14: Equips per a l'entrenament o simulació militar.

Entrenadors d'atac, de vol, de blancs radar, de guerra antisubmarina, per al llançament de míssils, de generació d'imatge.

Categoria 15: Equips de formació d'imatge o de contramesura.

Registradors i equips de procés d'imatge, càmeres, equip fotogràfic, equip per a la intensificació d'imatges, equip de formació d'imatge d'infrarojos o tèrmica, equip sensor d'imatge per radar

Categoria 16: Peces de forja.

Peces de forja, peces de fosa i productes semielaborats

Categoria 17: Equips miscel·lanis, materials i biblioteques.

Aparells autònoms d'immersió i natació subaquàtica, aparells de circuit tancat i semitancat, robots, transbordadors.

Categoria 18: Equip per a la producció.

Instal·lacions d'assaig ambiental, nitruradores de tipus continu, equips o aparells d'assaig per centrifugació, premses extrudidores de "husillo".

Categoria 19: Sistemes d'armes d'energia dirigida.

Sistemes làser, de feixos de partícules, de radiofreqüència, acceleradors de partícules.

Categoria 20: Equips criogènics i superconductors.

Equips dissenyats especialment o configurats per a ser instal·lats en vehicles per a aplicacions militars terrestres, marítimes, aeronàutiques o espacials, equips elèctrics superconductors

Categoria 21: Equip lògic (programari).

Equip lògic (programari) per a la modelització, la simulació o l'avaluació de sistemes d'armes militars o de simulació d'escenaris d'operacions militars, per a les aplicacions de Comandament, Comunicacions, Control i Intel·ligència.

Categoria 22: Tecnologia

Tecnologia per al desenvolupament, producció o utilització dels materials sotmesos a control.

Altres materials de defensa

Armes de foc o de projecció; visors i mines, telescopis o d'intensificació de llum o imatge; artificis generadors, projectors, emissors o dispersapots de fums, gasos, "agents antidisturbis" o substàncies incapacitants; llançadors dels elements descrits anteriorment; bombes, granades i dispositius explosius; vehicles blindats i vehicles que estiguin equipats amb materials, metàl·lics o no metàl·lics, que proporcionin protecció antibalística; equips de llum i so provocadors d'atordiment, per al control antidisturbis; dispositius restrictius del moviment dels éssers humans, amb inclusió de grillons per a peus i/o de cintura, amb o sense cadenes, i els dispositius immobilitzadors rígids a distància; equips portàtils i cinturons, per a provocar descàrregues elèctriques; vehicles per al control de disturbis.

Material de doble ús

Categoria 0: Materials, instal·lacions i equips nuclears.

Reactors nuclears, plantes per a la separació d'isòtops d'urani natural, urani empobrit i materials fissionables, centrifugadores, espectròmetres de masses i elèctrodes de grafit.

Categoria 1: Materials, substàncies químiques, "microorganismes" i "toxines".

Mascare antigàs, vestits blindats, dosímetres personals, preimpregnats, eines, encunys, motlles, mescladores contínues, màquines per al debanament de filaments, fluids i substàncies lubricants, fluorurs, sulfurs, cianurs i derivats halògens.

Categoria 2: Tractament de materials.

Rapaments, gresols, màquines eina, premses isostàtiques, instruments de mesura, robots, simuladors de moviments i centres de mecanitzat.

Categoria 3: Electrònica.

Components electrònics, circuits integrats, microcircuits de microprocessador, conjunts de portes programables, components de microones, mescladors i convertidors i detonadors explosius accionats elèctricament.

Categoria 4: Ordinadors.

Ordinadors electrònics, híbrids, digitals, analògics, de conjunt sistòlic, neuronals i òptics.

Categoria 5: Telecomunicacions i "seguretat de la informació".

Equips i sistemes de transmissió per a telecomunicacions, sistemes de comunicacions subaquàtics, equips de ràdio, cables de fibra òptica, equips de telemesura i telecontrol i sistemes de seguretat.

Categoria 6: Sensors i làsers.

Acústica, tubs intensificadors d'imatge, sensors òptics, càmeres d'instruments, òptica, làsers, gravímetres i gradiòmetres de gravetat i sistemes de radar.

Categoria 7: Navegació i aviònica.

Acceleròmetres per navegació inercial, giroscopis, GPS i GLONASS, sistemes de control de vol hidràulics, mecànics, electroòptics i electromecànics inclosos els de control per senyals elèctrics (fly by wire).

Categoria 8: Marina.

Vehícles submergibles o bucs de superfície, hidroplanejadors, sistemes de visió subaquàtica, aparells de busseig i natació subaquàtica.

Categoria 9: Sistemes de propulsió, vehicles espacials i equips relacionats.

Motors aeronàutics o marins de turbina de gas, llançadores espacials i vehicles espacials, sistemes de propulsió de coets de propulsió sòlid o líquid, motors estatoreactors, turboreactors i turbofans, coets de sondeig, motors híbrids per a coets, equips de suport al llançament, càmeres ambientals i anecoiques i vehicles de reentrada.

INFORME

JUSTÍCIA I PAU

CENTRE D'ESTUDIS
PER A LA PAU
JMDELÀS

1. INFORME 2007

Exportacions espanyoles d'armament 1997-2006

Tica Font
Juny de 2008

2. INFORME 2008

Exportacions espanyoles d'armament 1998-2007

Tica Font
Octubre de 2008

3. INFORME Núm. 3

La despesa militar de l'Estat espanyol per a l'any 2009

Pere Ortega
Novembre de 2008

4. INFORME Núm. 4

Aliança de barbàries Afganistan 2001-2008. 10 raons per qüestionar (i repensar) la implicació estrangera

Alejandro Pozo Marín
Desembre de 2008

5. INFORME Núm. 5

Despesa i R+D militar en els pressupostos de l'Estat espanyol any 2010

Pere Ortega i Xavier Bohigas
Desembre 2009

6. INFORME Núm. 6

Exportacions espanyoles d'armament 1999-2008

Tica Font i Francesc Benítez
Març 2010

7. INFORME Núm. 7

La veritat de la despesa militar espanyola 2011.

Despesa i R+D militar en temps de crisi

Pere Ortega i Xavier Bohigas
Desembre 2010

8. INFORME Núm. 8

Exportacions espanyoles d'armament 2000-2009

Tica Font
Febrer 2011

Centre d'Estudis per la Pau JM Delàs

Justícia i Pau, Rivadeneyra 6, 10è · 08002 Barcelona · T. 93 317 61 77 · F. 93 412 53 84

www.centredelas.org · info@centredelas.org · delas@justiciaipau.org

JUSTÍCIA I PAU

CENTRE D'ESTUDIS
PER A LA PAU
JMDELÀS